

III.

ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

KATOLIKUS
ÓVODA
MÁTÉSZALKA

2020.

AJÁNLÁS

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

(Példabeszédek 22,6)

Mátészalka város első, katolikus óvodai pedagógiai programját ajánljuk azoknak a szülőknek, akik számára fontos, hogy gyermekeik keresztény szellemiségben, katolikus hitben, szeretetben, derűs, érzelmi biztonságot adó környezetben nevelkedjenek. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket megismerve, a keresztény tanításoknak megfelelően, egyéni képességeik optimális kibontakoztatásával harmóniában fejlesszük őket. Így az óvodáskor végére elérjük, hogy belépjenek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódnak.

Ajánljuk nevelési programunkat azoknak a szülőknek, akik keresztény nevelési elveinket, programunk célját elfogadva nevelő partnereinkké válnak.

Ajánljuk programunkat azon óvodapedagógusoknak, akik olyan gyermekeket kívánnak nevelni, a keresztény értékek követésével, a hit csírájának elültetésével, akiket az együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, egymás és a máság elfogadása, tisztelete, szeretete, megértése jellemez.

Ajánljuk továbbá fenntartónknak, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyének, keresztényi elveivel, segítő tenni akarással, pozitív hozzáállásával biztosítja mindazt a feltételrendszert, amely programunk megvalósításához szükséges.

1. Bevezető gondolatok

Óvodánk, 2018.szeptember 01.-jén kezdte meg, keresztény szellemű nevelését a mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola óvodai intézmény egységeként.

A város első egyházi fenntartású óvodájának alapítását nagy érdeklődéssel fogadták a városban, és a környező településen élő kisgyermekes családok, különös tekintettel azok a szülők, akiknek nagyobb gyerekei, az iskola tanulói.

Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemiségben, környezetben, és keresztény erkölcsi normák szerint nevelni.

Óvodánk pedagógiai programja a nevelőtestület által írott program, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja nevű dokumentumra épül. A programírás során felhasználtuk, az egyházmegye fenntartásában működő katolikus óvodák nevelési tapasztalatait, a KAPI óvodai szakirodalmait, a Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához c. kéziratot (Farkasné Egyed Zsuzsanna, Grolyóné Szabó Éva, Szerepi Imréné – 2013.febr. KPSZTI), a projektpedagógia, projekt módszer magyarországi dokumentációját, a mátészalkai Négy Évszak Óvoda Kertvárosi tagóvodájának mozgásfejlesztő pedagógiai programját, a komplex prevenciós és a komplex tehetségfejlesztő óvodai program egyes fejezeteit.

1.1. Történeti áttekintés

Óvodánk 2018.szeptember 01.-jén kezdte meg keresztény szellemű nevelését a mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola óvodai intézményegységeként, Mátészalkán a József Attila köz 6 sz. alatt.

Alapítónk a Debrecen – Nyíregyházi Egyház megye. Három csoportos 75 gyermek befogadására alkalmas új építésű Zsigmond László Ybl díjas építész által tervezett korszerű, minden igényt kielégítő óvodai épület és óvodaudvar, mely minden időjárási körülmények között biztosítja a gyermek sokoldalú személyiségfejlesztését. 2019. szeptember 01.-vel egy csoporttal bővült óvodánk a jelentkező gyermekek magas száma miatt, fenntartói engedéllyel.

Pedagógiánk alappillérei: Meghitt nyugalmat árasztó légkörben, keresztény nevelési jegyekkel átszőve komplexitásra törekvő tevékenységterületekben differenciált, és egyéni fejlesztésekben történő nevelés, képességfejlesztés, ahol hangsúlyos szerepet kap a játék, mozgás, és tehetséggondozás

1.2. Az óvoda hivatalos adatai

Az óvoda neve: **Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda**

Az óvoda címe: **4700 Mátészalka József Attila köz 6.**

OM azonosító: **201480-002**

Az intézmény székhelye és címe:

**Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda
4700 Mátészalka Széchenyi u. 7.**

Az intézmény típusa:

**Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény
(óvoda, általános iskola,)**

Fenntartója:

**Debrecen – Nyíregyházi Egyházmegye
4024 Debrecen, Varga u. 4. sz.**

Az óvoda működésének kezdő időpontja:

2018. szeptember 01.

Óvodai csoportok, és férőhelyek száma:

Négy óvodai csoportban 110 férőhelyen

2. Pedagógiai program jogszabályi háttere

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai

2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Egyházi Törvénykönyv

II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

2012/172. (XII. 18.)]

A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény

A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
137/2018. (XII.25.) Korm. rendelet

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

30/2012.(IX. 28.) EMMI- rendelet

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet

A pedagógiai szakszolgálatokról (jelenleg még) 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Továbbá a fenntartói helyi rendeletek

3. Óvoda arculata, küldetése a kereszténység szellemiségében

Óvodánk védőszentje – Kalkuttai Szent Teréz

”Soha ne engedd, hogy valaki ne legyen boldogabb
a veled való találkozás után, mint előtte!”

„Nagy dolgokat tenni nem tudunk, csak kicsiket, nagy szeretettel.”

Óvodánk védőszentjének **Kalkuttai Szent Terézt** választottuk, hisz ő egész élethivatása alatt a szeretetet, a boldogság, a hit és a család védelmezője volt.

Nevelésünk során például szolgál jósága, tevékeny szeretete, önzetlensége, mellyel örömet, boldogságot vitt a körülötte élők mindennapjaiba.

A katolikus óvodai nevelésben megjelenő értékek

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni
- képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

Keresztény szellemű program

Az óvodáskorú gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Nevelésünk kiindulópontja a gyermeki személyiség teljes, szeretetben gazdag kibontakoztatása.

Az óvodánk célja, és pedagógiai hitvallása: óvodai nevelésünkben feladatunknak tekintjük a keresztény értékek követését, a hitélet megalapozását, a gyermeki személyiség feltétel

nélküli elfogadását, tiszteletét, és szeretetét.

Az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével, sokszínű tevékenységek lehetőségeivel biztosítjuk a gyermekek emberi méltóságát, jogait és tiszteletét, különös tekintettel a gyermeket megillető jogok tiszteletbetartásának megerősítését, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Hangsúlyozzuk a játék, integráló, mással nem helyettesítő szerepét. Az óvodában dolgozók valamennyien (pedagógus és nem pedagógus kollegák) vallásos meggyőződéssel, hittel, szeretettel, bizalommal, türelemmel, barátságosan, megértően, toleránsan és segítőkészen fordulunk a gyermekek felé. Minden gyermeket személyesen ismerünk, őszinte érdeklődést tükrözünk örömeik és gondjaik iránt. Felfigyelünk a bizonytalan, segítségre szoruló, esetleg magányos gyermekekre és érzelmi támaszt, konkrét segítséget nyújtunk számukra. Közösén biztosítjuk a gyermekek jó közérzetét, érzelmi biztonságát jelentő óvodai védőhálót. A gyerekek, az őket nevelő felnőtt alkalmazottak élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét

Keresztényi modell-szerepünkből adódó felelősséggel, tudatosan formáljuk magatartásunkat és kommunikációnkat.

Szükségesnek tartjuk környezetünk, partnereink – főleg a szülők – óvodáról alkotott véleményének, javaslatainak megismerését.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Helyi pedagógiai programunk egy olyan keresztény szellemű, gyermekközpontú óvodai modell, mely gazdag tevékenységrendszer biztosításával, innovatív pedagógiai törekvéssel a projektmódszer, és komplex tehetségfejlesztő program alkalmazásával fejleszti minden gyermek személyiségét, kiegészítve a családi nevelést.

A katolikus óvoda küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, ... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,19-20)

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé:

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkisége kell, hogy legyen a Krisztust követő

embernek (Mt, 5,11–16). Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezék a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.

A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus óvodák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés és a tanulás megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezettől érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé:

Az Egyházban a katolikus óvoda, szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a nevelő munkát segítő dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé:

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként, azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. De fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására (C.I.C. 794-795. kánon).

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁴

A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

4. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, céljai, feladatai

Nevelésfilozófiánk alappillérei:

- Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés, tehetségigéreték gondozása amelyben, a gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, harmónikus fejlődése érdekében az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével történik
- A gyermek különleges védelme, tisztelete, szeretetteljes gondoskodása elfogadása.
- Az esztétikus környezeti kultúra szem előtt tartásával, tudatosan kialakított és jól működő szokásrendszeren alapuló tevékeny óvodai élet szervezésére törekvés.
- Problémamegoldásra, kreativitásra törekvő, a mozgást kedvelő gyermekek nevelésének elősegítése.
- A különleges bánásmódot igényű gyermekek fejlődésének előmozdítása, az (SNI,), gyerekek óvodai nevelésének irányelveivel összhangban.
- A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok csökkentése, másság elfogadása
- Kölcsönös tiszteleten alapuló tartalmas együttműködés a szülőkkel.

4.1. Nevelési alapelveink

- Alapvető erkölcsi szokások, keresztény értékek megismertetése, közvetítése, a hit élet keresztény értékrend megalapozása. közös együttlétek, a közösségért végzet tevékenységek szervezése
- A gyermekek egészséges életre nevelése a közvetlen környezet lehetőségeinek felhasználásával (mozgás, életritmus, táplálkozás).
- A gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és tehetségének szabad, teljes kibontakoztatása, differenciált neveléssel az egyéni és életkori sajátosságok igénybevételével.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése, a nemzeti jelképek megismertetése, a hazaszeretet elültetése a gyermeki lélekben fokozott hangsúlyt kap
- gyermekközpontúság
- tevékenységközpontúság
- játékközpontúság, spontaneitás, kötetlenség
- projektekben történő tervezés
- életkorilag heterogén csoportösszetétel
- családi támogatás erőssége, közös nevelési elvek hangsúlyozása

- Szélesebb egyházi, társadalmi környezet bevonása, projektekben történő tevékenységszervezés
- gyermekben való hinni tudás bizalom előleggel, bátorító nevelés
- közösen elfogadott határok betartása
- tehetséggondozás kreatív műhelyekben
- A gyermekek önfejlesztési elvének érvényesítése
- hatékonyság, és fokozatosság elve, teljesítményre ösztönzés elve
- cselekvésbe ágyazott saját tapasztalatra épülő tanulás

4.2. Nevelési értékeink:

- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek mindenk felett álló érdeke: a gyermek szükségleteinek kielégítése. A gyermek harmonikus fejlődése érdekében lehetőséget kap az érzelmi, gondolati és élményi kifejezésre, ezzel segítjük az egészséges személyiség kialakulását.
- Feltétel nélküli szeretetre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés
- Istenkép kialakítása a kisgyermekben, Bibliai ismerettel, templomlátogatásokkal, naponta többszöri imádsággal, lelki percekkel.
- Erkölcsi tulajdonságok erősítése közösen végzett tevékenységekben: udvariasság, segítőkészség, figyelmesség, önzetlenség, jó cselekedetek, kitartás, szabálykövetés, együttérzés, igazságosság-melyek alapul szolgálnak a szereteten alapuló értékrenden.

Katolikus gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, és óvodánkból elengedni, aki	Óvodakép Olyan óvodában gyakoroljuk nevelőmunkánkat gyermekképünk megvalósítása érdekében amely:
<p>Személyiségük részévé válik a keresztény hitben történő nevelkedés szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is egyedi személyiség, szeretnek óvodába járni szívesen részesei a különböző tevékenységeknek.</p> <p>Egyforma magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesülnek a meglévő hátrányaik csökkentésével, előítélet mentesen.</p> <p>Jellemző rájuk a vidámság, kiegyensúlyozottság, kedvelik a mozgást, kreatívak, legyenek bátrak, ügyesek, edzettek és terhelhetőek.</p> <p>Tiszteletet mutatnak a felnőttek iránt, ápolják a hagyományokat becsülik a munkát, és szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.</p> <p>Kudarctűrők, és segítőkészek társaikkal szemben együttműködésre hajlamosak</p>	<p>Biztosítja a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet</p> <p>Otthonos, tudatosan kialakított szokásrendszeren alapuló, a szocializáció lehetőségének megteremtésére törekvő biztonságos, esztétikus, tiszta intézmény</p> <p>az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének legmegfelelőbb szintere, amelyben a gyermekek és felnőttek egymást elfogadva és tisztelve élnek, és jól érzik magukat</p> <p>Biztosítja a gyermekek spontán és szervezett mozgásához szükséges akadálymentes tág szabad tér adta lehetőségeket, valamint a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit</p> <p>Amely nyitottságánál fogva a családdal való együttműködés következtében az egész nap folyamán megvalósuló játékban, változatos mozgástevékenységekben, tanulási folyamatban, és munka jellegű tevékenységekben elősegíti a gyermekek személyiség vonásainak</p>

<p>Alkalmazható tudás és optimális fejlettségi képességszintek birtokában kezdhetik el az iskolai tanulmányaikat.</p> <p>Legyenek nyíltak, őszinték, határozottak és önálló véleményalkotásra készek.</p> <p>Szeressék, becsüljék és védjék természeti, környezeti értékeinket.</p> <p>Igényeljék a társas kapcsolatokat, legyenek képesek az együttműködésre</p> <p>Megteremtődik bennük a következő életszakaszba való átlépés belső, pszichikus feltételei</p>	<p>sokoldalú fejlődését, valamint környezettudatos magatartásának kialakulását.</p> <p>Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.</p> <p>szeretetteljes, családi, demokratikus és befogadó légkör, a gyermeki személyiséget övező bizalom, a pozitív nevelői attitűdök tárháza</p> <p>olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.</p> <p>Ahol a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.</p> <p>Ahol a keresztény pedagógia megjelenik a gyermek személyiségének alakításában.</p>
---	--

Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legalsó láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 2,5-3 éves életétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítésével.

4.3. Az óvodai nevelés célja

Nevelésünk célja az óvodákban:

- A gondjainkra bízott gyermekek katolikus hitben, harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése, személyiségük kibontakoztatása, testi- szociális- és értelmi készségeik, képességeik differenciált fejlesztése a szabad játék elsődlegességének érvényesítésével.
- Szeretetteljes, családias, nyugodt, befogadó, demokratikus légkör, élményekben gazdag óvodai élettér, az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartásának biztosítása, az iskolai beilleszkedés közvetett segítése.
- Rendszeres és sokrétű mozgásos tevékenységek biztosításával, intenzív mozgásfejlesztéssel segítjük az egészséges életvitel szokásainak megalapozását.
- Változatos tevékenységek lehetőségével segítjük a környező világ megismerését. Kialakítjuk a természethez, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyt és környezettudatos magatartást. Megalapozzuk a gyermekek környezetre figyelő, környezetet védő életvitelét.
- Szoros kapcsolatot, folyamatos együttműködést, korrekt nevelőpartneri viszonyt alakítunk ki a családokkal, intézményekkel. Olyan pedagógiai környezet alakítunk ki, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.
- A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok mérséklése.
- Az esélyegyenlőség, és az inkluzív, befogadó pedagógia megteremtése.

- Az érzelmi, erkölcsi, és a közösségi nevelés hangsúlyozása, amely megalapozza a gyermeki személyiség szocializációját.
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítés

4.4. Speciális céljaink:

Projektpedagógia a mindennapokban:

- Komplexitásra törekvő műveltségtartalmak közvetítése
- Differenciát személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód csoporton belül
- A téma integrált feldolgozása a gyermeki érdeklődésnek, és élményeknek megfelelően
- A projektpedagógiai, mint teljes személyiségfejlesztő koncepció stratégiai értelmezése
- Folyamatos napirend, és hetirend szervezés az aktuális témának megfelelően
- Projekttémák meghatározásában kiemelkedő jelentőségű a keresztény ünnepekhez, gyermekek érdeklődésének, és az évszakoknak megfelelő tervezés
- A projektek időtartam szerint egy-két hetes ciklusokra bonthatók
- Minden projektben produktumok készülnek tárgyi eszközök, műsor, kiállítás, élő, és élettelen dolgok formájában
- Pedagógus szerepe facilitátor, külső segítő

Tehetségfejlesztés a mindennapokban:

- A korai tehetséggondozás célja a gyermeki adottság kibontakoztatása, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése és a szülők támogatásának megnyerése.
- A gyermek kreativitásának kibontakozása, új lehetőségek létrehozása
- Szülők tudatos bevonása a tehetségtámogató nevelésbe
- Társas kapcsolatok szerepe
- Öndifferenciálás a társas kapcsolatok kiépítésében a tehetségműhelyeken belül

4.5. A katolikus óvoda nevelési feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek

kielégítése. Ezen belül:

- **a hitre nevelés erősítése,**
- **az egészséges életmód alakítása,**
- **az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,**
- **az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.**

A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Egészséges életmód:

Az egészséges életvitel igényének és szokás rendszerének kialakítása, a betegségmegelőzés, és az egészség védelme, edzése, megőrzése kiemelt jelentőségű ebben a korban. Az egészséges életmódot a testápolás, az étkezés, az öltözködés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása révén valósíthatjuk meg. A környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. Legfontosabb a gyermeki szükségletek kielégítése az óvodai közösségen belül. Fontosnak tartjuk a testi, lelki szükségletek összehangolását, a heti és napi életritmus kialakítását. Ezt segítik a kötelező és szabadon választott tevékenységek meghatározott ciklikusságával, ritmusával. A rugalmasan kezelt napirend, melynek keretein belül az étkezések, a pihenés, a mozgás, a játék, az oktatás, és egyéb tevékenységek valósulnak meg. Fontos a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez a helyes higiéniai szokások kialakítása.

A gyermekek fejlődését segíti:

- A kulturált étkezés szokásaira nevelés
- A helyes testtartás kialakítása

- Esztétikus terítésre szoktatás
- Étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata
- Délutáni pihenés
- Nyugodt légkör megteremtése pihenés idejének biztosítása, a gyermekek alvásiigényének figyelembevételével
- A napi tevékenységek során minél több idő eltöltése a szabadban
- Higiénés szokások szabályok kialakítása
- Tisztálkodás (kézmosás, törölközés, fésülködés, fogápolás helyes és rendszeres végzésére szoktatás)
- Folyamatos, szabadon választható WC használat
- A szabadban végzett számtalan tevékenység (séták, túrák, kirándulások szervezése stb.) fokozza a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segíti fizikai fejlődését.
- A rendszeresen és kellemes légkörben (az óvoda tornaszobája, ovi-foci pálya, összefüggő zöld felületű udvarrészek) végzett mozgás eredményeképpen a gyermek természetes igényévé válik és beépül szokásrendszerébe.
- Reformkonyhai ételek közös készítése a csoportokban, pl.. saláták, gyümölcspürék
- Magas cukortartalmú ételek, italok, magas só, és telítetlenzsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése
- Ismerkedés a gyógynövényekkel gyógyteák fogyasztása téli időszakokban.
- Aromaterápia, gyógyhatású illóolajokkal dúsíthatjuk téli időszakban a csoportszobák levegőjét.
- Sófalak a csoportszobákban
- A gyermekek mozgási igényének kielégítése, harmónikus mozgásfejlettség elősegítése
- Környezettudatos magatartás megalapozása
- Betegségmegelőzés, és egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés, szocializáció:

Érzelmi nevelésünk alapja a gyermeket körülvevő otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szeretettelgi légkör, melyben teret engedünk önkifejező, és önérvényesítő törekvéseinek egy következetes szokás, és norma rendszer megalapozásával. A teremtő Isten gondoskodásának megélése, a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;

Óvodába lépéskor kedvző érzelmi hatások átélése-gyermekek fogadása által.

A szocializáció folyamatában megy végbe a gyermek szocializációs-individualizációs

fejlődése. A két oldal egymással szoros kölcsönhatásban van. Arra törekszünk, hogy a szocializációs folyamatban a gyermekek próbálják elsajátítani a viselkedés és magatartás normáit, értékét, e folyamatban alapozódnak meg a társas közösségi élet szokásai (szocializációs szokások).

Az individualizációs folyamatban segítjük kibontakoztatni az egyén személyiségét, képességeit, tulajdonságait, magatartását. Eközben bontakozik ki az én tudat, az énkép, amely hozzásegíti a gyermeket önmaga képességeinek felismeréséhez. Önkifejezési törekvések támogatása.

Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját. Ez utóbbit is az egyéni sajátosságok ismeretében segíti, eltérő módszerekkel, különböző, egyénre szabott mértékben.

Az individualizálás elvei:

A gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve;

Az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése);

A személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus - gyermek között);

A gyermekek eltérő egyéni testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele, ennek megértése, és elfogadása.

Az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a csoportszoba berendezésével);

A személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában;

Fontosnak érezzük, és próbáljuk segíteni a „nemi” hovatartozás felismertetését a gyermekekben, hiszen ez a szocializáció kialakulásának fontos állomása.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet megszervezését tartjuk kívánatosnak, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

Arra próbáljuk nevelni a gyermekeket, hogy fogadják el a különböző gyerekek egymást, tiszteljék a környezetükben lévő felnőtteket.

Lehetőséget biztosítunk szűkebb, és tágabb környezetének megismerésére, amely alapul szolgál a keresztény kulturális értékek megismerésének, a hazaszeretetnek, a szülőföldhöz, és a családhoz való kötődés átéléséhez.

Az óvodák dolgozói, és a pedagógusok a magyar nyelv mintakövető modellszerepben

Nélkülözhetetlen a jól kialakított szokásrendszer, amelyben a gyermekek változatosan tevékenykedhetnek. Legyen nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a csoport légköre, ahol gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, és ami a szülőkből is megnyugvást vált ki.

A kiemelt fegyelmet igénylő gyerekek esetében nagy gondot fordítunk a jogszabályban meghatározott speciális felkészültségű szakemberek együttműködésével.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé a páros kapcsolat erősítése);
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével;
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása;
- a viselkedés-kultúra megalapozása;
- a mikro csoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- a társas, szabályjátékok rendszeres biztosítása a gyermekek közreműködésével;
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával;
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak, és az óvodapedagógus);

Anyanyelvi, és értelmi fejlesztés:

Az anyanyelvi nevelés a nap folyamán, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Interaktív beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással, szabálykövetéssel nevelünk az anyanyelv megbecsülésére, és szeretetére, valamint a gyermekek kommunikációs kedvének fenntartására, és ösztönzésére.

Élményalapú beszélgetéseket tevékenységekbe ágyazott anyanyelvi játékokat kezdeményezünk a beszédértés fejlesztése érdekében.

A mindennapi lelki percek keretében elhangzó történetek, bibliai idézetek, az imák, hálaadások saját szavakkal történő megfogalmazása meghatározó jelentőséggel bír az anyanyelv fejlődésében.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés,

emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreatív fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve a mozgásfejlesztésre alapozzuk, azon keresztül realizáljuk. (testséma, finommotorika, oldaliság, térészlelés)

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Óvodánkban három **heterogén** (vegyes életkorú), és egy kis csoporttal működik. Csoportjaink szervezését több tényező is befolyásolja: jelentkezők száma, testvér gyerekek száma, a társintézmény iskolájába járó testvérek száma, a gyermekek életkori megoszlása. A csoportokat igyekszünk az optimális létszámra kialakítani, mivel így tudunk eleget tenni a gyermekek sokoldalú fejlesztésének. A párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével biztosítjuk az egyéni szükségletek kielégítését.

Igyekszünk a családokkal szorosan együttműködve szervezni az óvodai programokat.

Az egyházi év eseményeit, ünnepeit együtt éljük meg, így mintát adva a keresztény közösségi életről a ránk bízottaknak. A katolikus óvodánk feladata, az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes környezet megteremtése.

5.1. Személyi feltételek

A nevelőmunka középpontjában a gyerek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Egész személyiségével, magatartásával, kommunikációval, esztétikumával példaértékű modell szerepet tölt be a gyerekek nevelésében. A pedagógus munkájának segítő társai a dajkák, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár akik az egészséges életmódra nevelésben, a szokások rögzítésében, a gyermekek testi szükségletei kielégítésében együtt működnek, és a pedagógusok irányításával a nevelőmunka minden területén látnak el részfeladatokat. Magatartásukkal, beszédstílusukkal ők is hatással vannak a gyermekekre. Ezen felül ők biztosítják a gyermekcsoportok, a hozzájuk tartozó helyiségek, valamint a szociális helyiségek és irodák higiéniáját. A dajkák szakképzettek. Az óvoda egyéb munkaköreiben is megfelelő végzettséggel rendelkező, feladataikat hozzáértéssel ellátó munkatársak dolgoznak.

Az intézményben dolgozó pedagógusok száma:	9 fő
intézmény egység vezető:	1 fő
csoportban dolgozó óvodapedagógus:	9 fő

Az intézményben dolgozó pedagógiai munkát segítők száma:	7 fő
pedagógiai asszisztens:	1 fő
dajka:	4 fő
óvodatitkár	1 fő
udvaros	1 fő

Az óvoda alkalmazottainak nevelési céljai, és feladatai:

- Istenkép kibontakoztatása a gyermek lelkében, a keresztyén pedagógus példája nyomán a keresztyén értékek kiépítése és erősítése által történik.
- Isten szeretetére nevelés. - Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, az Isten fiával. A gyermekeknek bizalmat kell adni, hogy Isten ismer és szeret.
- A keresztyén hitélet gyakorlásának megalapozása- Az alapvető tevékenységek közben gyakorolják a valláserkölc normáihoz igazodó magatartást: az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, igazságosság, szelídség, szolgálat megismerését, befogadását. Hazaszeretetre nevelés, kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegtartó, hagyományőrző népi kultúránk segítségével
- A gyermek és környezete kapcsolatában érzelmi kötődésen alapuló, öntevékenyen együttműködésre képes sokoldalú személyiség fejlődésének elősegítése.- Teljes befogadáson alapuló, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, az egyén tiszteletben tartásával. A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő, tevékenységre motiváló egészséges élettér biztosítása.
- Olyan személyiség vonások kialakítása, melynek birtokában a gyermek érzékeny, fogékony, nyitottá válik a környezeti hatások befogadására, feldolgozására.

- Az óvoda és a család egyenrangú, nevelőtársi viszonya.- A szülők ismereteinek gyarapítása, összhangban az óvoda keresztény nevelésével. A felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet.

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre!”

Minden gyerek ismerje és tudja értékeit, de kezelje hiányosságait is.

Pedagóguskép	Szülőkép
<p>Olyan pedagógusok nevelik óvodásainkat:</p> <p>A keresztény gondolatiságnak megfelelően a humanizmus, a feltétel nélküli szeretet és az empatikus képesség árad személyiségükből</p> <p>Olyan ember, aki a keresztény hitet hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszerepet.</p> <p>A pedagógusi, alkalmazotti közösségben kölcsönös tiszteleten alapuló, pozitív támogató pedagógusi attitűd jellemzi a felnőtteket.</p> <p>Akik nevelési gyakorlatát az egyéni, differenciált bánásmód jellemez</p> <p>Törekcsenek a feltételek javítására, az óvoda otthonossá tételére</p> <p>Empátiás készségüknel fogva jó kapcsolatot alakítanak ki munkájuk során valamennyi partnerrel.</p> <p>Természetes igényük szakmai kompetenciájuk erősítése, fejlesztése</p> <p>A másság elfogadásával képesek, a gyermekek érdekét szem előtt tartva, hátrányos megkülönböztetés nélkül</p>	<p>Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.</p> <p>Szeretnénk, ha a szülők partnerek lennének a nevelésben</p> <p>együttműködnének a gyermekek keresztény, hitben történő nevelésében, személyiségének fejlesztésében</p> <p>A szülők tiszteleten alapuló magatartást közvetítsenek gyermekük pedagógusai felé, és a gyermekeket is erre ösztönözzék.</p> <p>Törekcsenek a kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló kapcsolat működtetésére.</p> <p>Gyermekekük nevelése érdekében érdeklődőek, elfogadják a másságot</p> <p>tevékenyen vesznek részt óvodai életünkben</p> <p>segítségét biztosítanak az intézmény felújítását érintő társadalmi munkákban, rendezvények közös szervezésében</p> <p>pozitívan viszonyulnak az egész közösséghez.</p> <p>Elfogadják, és betartják házi rendünket</p>

<p>elősegíteni személyiségük harmonikus fejlődését.</p> <p>Emberi tévedéseik, hibáik kijavítása etikai kötelességük</p> <p>Módszertani kultúrájuk sokszínű, szerteágazó</p> <p>Kipróbálnak új technikákat, tanulásszervezési eljárásokat</p> <p>A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, hazával, embertársakkal, szakmával, óvodával, munkatársakkal, családokkal, a gyermekek szüleivel, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.</p>	<p>Az óvodai napi rend tiszteletben tartásával, próbálja harmonizálni az otthoni napi rendet.</p> <p>részletesebb tájékoztatást a gyermekek nevelésével kapcsolatban közösen egyeztetett időpontban kérnek a pedagógusoktól</p> <p>elfogadják a pedagógustól a nevelési tanácsokat, valamint az esetleges negatív kritikákat is.</p> <p>nem hátrítják teljes mértékben az óvodára gyermekük nevelését, fejlesztését.</p> <p>Biztosítják gyermekük számára megfelelő közös időtöltést közös családi programokkal</p>
--	---

5.2. Tárgyi feltételek

2018. szeptember 01.-jén Zsigmond László YBL díjas építész tervei alapján megépülő új óvodai épületben kezdhethetjük meg a 2018/19-es nevelési évet hitben, elfogadásban, és szeretetben. A tárgyi, infrastrukturális feltételek megfelelnek a pedagógiai programunk megvalósításához. 2019. szeptemberétől negyedik csoporttal bővült óvodánk, a fenntartó engedélyével. A gyerekek ideiglenesen a tornaszobából kialakított csoportszobában töltik mindennapjaikat, amíg átadásra nem kerül az új épületszárny, amely a meglévő épület bővítésével nyeri el végleges formáját 2020.ban.

Az új épület impozáns megjelenítésben valósítja meg az óvodáskorú gyermekek környezeti kultúrájának fejlesztését is. A rendezett belső, és külső terek, természetes fényhatások nyugalmat, harmóniát sugároznak. A csoportszobák, gyermekmosdók, az öltözők balesetmentes, otthonos, egészséges környezetet, családi hangulatot biztosítanak. Az udvaron, a fedett teraszokon rögzített, mobil tárgyak és eszközök

a gumi burkolatos sportolásra alkalmas körbekerített pálya a biztonságos mozgásfejlesztést segítik.

A csoportszobák kialakítása, tagolt terű elrendezése az óvónők személyiségét, a neveléssel kapcsolatos tudatosságot fejezik ki, és a párhuzamosan végezhető tevékenységeknek biztosítanak megfelelő keretet. A berendezési tárgyak, eszközök természetes anyagokból készülnek. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását segítik. A berendezések alakíthatósága a gyermek kreativitását fejleszti.

Mindhárom csoportban, és a fejlesztő szobában is valamennyi részképesség fejlesztéséhez, és a tehetségműhelyek bevezetéséhez megfelelő játék eszközzel rendelkezünk az eszközbeszerzési pályázat jóvoltából.

Intézmény egységi szinten rendelkezünk: fénymásolókkal, videokamerákkal, projektorokkal, digitális fényképezőgépekkel, számítógépekkel, laptopokkal, okos tv-vel, CD lejátszókkal, hangosító berendezésekkel. Szakkönyvtárunk feltöltése folyamatosan történik.

5.3. A csoportok kialakítása

Óvodánkba a köznevelési törvény értelmében elsősorban azok a gyerekek nyernek felvételt, akik az adott év augusztus 31.-ig betöltik a három évet, illetve ha a férőhelyek száma lehetőséget ad rá fél évvel hamarabb is felvehetőek. Vegyes életkorú, és egy kis csoportban szervezzük az óvodai életet. A kialakítás szempontjait befolyásolja a felvételt nyert gyerekek kora, a szülők kérésének figyelembe vétele.

5.4. A gyermekek napi rendje

A jó napirendet folyamatosság, és rugalmasság jellemzi. A gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges fejlődése érdekében nyugodt, családi, feszültség- és sürgetésmentes, türelmes légkör megteremtésére törekszünk. Ennek feltétele az életkornak megfelelő helyes életritmus, melyet napirendünk párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeivel kívánunk biztosítani.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre.

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását célozzuk, szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Délelőtti tevékenységek:	Déli tevékenységek:	Délutáni tevékenységek:
---------------------------------	----------------------------	--------------------------------

szabad játék, szabadon választott tevékenységek	gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek	gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)
Hitre nevelés, lelki beszélgetés és elcsendesedés feltételeinek megteremtése	Étkezési ima, ebéd	Folyamatos ébredés uzsonna, folyamatos uzsonna
kötött szervezésű mozgás vagy egyéb mozgásos tevékenység	Pihenés előtti ima, altatás mesével, énekkel Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően	játék, szabadon választott párhuzamosan végezhető tevékenységek csoportszobában, vagy szabadban, levegőzés évszaktól függően szülők érkezéséig
párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenységek a projektmódszerek megfelelően a csoportszobában vagy a szabadban az óvodai műveltségterületekben komplexitásra törekve		
levegőzés, séta, megfigyelés		
gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek		
folyamatos tízórai, tízórai		
Tehetségműhelyekben szervezett tevékenység		

5.5. A gyermekek heti rendje

A komplexitásra törekvő tevékenységek szervezésnek nincs meghatározott napja, hisz a projektmódszer rugalmas keretet biztosít a tervezés folyamatában. Egy-egy témát több napon, héten át is feldolgozunk másféle megközelítésből, változatos formában, módszerekkel, eszközökkel. Kivétel a mozgás, és a tehetségműhelyek, ami helyhez és időhöz kötött. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Törekedni kell a tevékenységek közötti belső arányok kialakítására. Az óvodapedagógusok feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása.

Hetirend

Szeptember 1-től május 31-ig

Játékba integrált párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
Szabad Játék verselés, mesélés rajzolás, mintázás, kézimunka jellegű tevékenységek ének, zene, énekes játék, gyermektánc, anyanyelvi nevelés, munka jellegű tevékenységek	Hitre nevelés Mozgás Mozgásos játék Tehetségműhelyek	egyéni páros mikro csoportos frontális A témakörnek és a gyermek fejlesztésének megfelelően

A **tevékenységek időtartama** a gyermekek életkorától, érdeklődésétől, figyelmük tartósságától függően változó:

3-4 éves korban 5-10 perc

4-5 éves korban 10-15, 15-20 perc

5-7 éves korban 25-20, 30-35 perc

Július 1-től augusztus 31-ig

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
Az óvodapedagógus feladata a gazdag feltételrendszer megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása. A gyermekek tevékenységei során megszerzett ismereteiket spontán, érdeklődésük alapján gyakorolhatják, gazdagíthatják.	Hitre nevelés Mozgásos játék a gyermek által ismert mozgásanyagra alapozva	Egyéni Páros Mikro csoportos Frontális

5.6. Az óvodai nevelés tervezése

A tervezés folyamata több szinten zajlik egymást kiegészítve:

A tervezés alapja az **Alapprogram**, mely az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit

határozza meg. Az óvoda **Pedagógiai programja**. Elkészítésnél figyelembe vettük az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett; a Katolikus óvodák részére készített segédanyagot a módosított óvodai nevelés országos alapprogramjához. Az óvodai nevelés a katolikus óvodáinkban csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda alapidokumentumai összhangban állnak, tükrözik a helyi sajátosságokat is figyelembe vevő tervezést.

Pedagógiai Munkaterv, és beszámoló

A nevelési évre szóló pedagógiai terv, tartalmazza a kiemelt célokat, feladatokat, a megvalósítás ütemezését, munkaközösségek tervét, gyermekvédelmi feladatokat, az óvoda ünnepeit, hagyományait, határidő és felelősök jelölésével.

Tartalmazza az alkalmazotti közösség munkarendjét, az éves ellenőrzési, értékelési és mérési feladatokat is. A beszámolóban a csoport pedagógusainak nevelési évet összegző elemzése az intézményi értékeléshez tartozó kompetenciák alapján, a megvalósult rendezvények alapján történik.

Csoportnapló.

A csoportnapló tartalmazza a gyermekek adatait, a napirendet, hetirendet. A nevelőmunka tervének felépítése óvodai nevelés feladatainak meghatározása. Tevékenységek: játék, munka és tevékenységekben megvalósuló tanulás. A fejlődést elősegítő tartalmak, hitre nevelés tartalma. Csoportnaplónk egyedileg szerkesztett, pedagógiai programunk tartalmával koherens a jogszabályi előírásoknak megfelelő.

Projektek

Lehet a témakörhöz, ünnepkörhöz igazított, heti vagy napi tervezés, mindig a gyermekek érdeklődése határozza meg. Az integrált ismeretfeldolgozás, közel áll az óvodáskorú gyermek világlátásához. Az integrálás mozaikszerű, foglalkozási ágakra felosztott ismeretek helyett, a tevékenységekben komplexen jelenlévő témák különböző aspektusból való közelítését és megoldását jelenti. A projekt-rendszer adja az integráció lehetőségeit.

A projekteket, mindig olyan aktuális témában próbáljuk megtervezni, amely a gyerekek érdeklődési körének leginkább megfelel, az egyházi ünnepekkel, saját élményeikből táplálkozik,

évszakok változásaival, jeles napjainkkal, is korrelál. Közös élményre, előkészületekre, gyűjtőmunkára épülnek,- így a szülőket is megpróbáljuk bevonni a mindennapi tevékenységrendszerbe-, és egy téma köré szerveződnek a felajánlott tevékenységek.

Egy-egy projekt témájának feldolgozása több hétig is eltarthat, (középső-nagycsoportban) de tervezhetünk egy napi tevékenységeket is, (kiscsoportban) a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben is tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre, és az eltérő érdeklődésre.

Az önálló tanulás, a problémamegoldás képességeinek megalapozása, annak elősegítése történik, a közvetlen tapasztalatszerzéssel, a differenciálás, a választás, a döntés lehetőségének megteremtésével történik. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden gyermek egyéni szintjének figyelembe vételével történik a projektek feldolgozása. A projektek témája, időtartama, a feladat bonyolultsága nagyon különböző, bármi lehet, ami a gyermekeket érdekli. A projekt időtartama előre nem meghatározott. A téma sokoldalú megközelítése, a rendszerszerű önálló tevékenységek és valamilyen produktum létrejötte teszi projektte a munkafolyamatokat.

A projekt során a gyermekek szabadsága mellett véghezvihető az indirekt tanulás szervezés, illetve a projekt tevékenységei során a kompetenciák fejlesztésén túlmenően a konstruktív ismeretszerzés. A résztvevő gyermekek kreativitásának fejlesztése spontán módon teremődik meg.

A projektek tervezése két síkon történik: az első az egész folyamatra vonatkozik, amelynek során meghatározott készségeket, kompetenciákat akarunk alakítani, meghatározott ismeretekhez kívánjuk juttatni a gyerekeket- ezek kapcsolódnak a konkrét témához, a projektekhez, az Országos Alapprogram követelményeihez, az éppen aktuális csoport és egyéni fejlesztési feladatokhoz.

A tervezés másik síkja az egyes projektek során megvalósuló tevékenységek – azokhoz speciálisan kapcsolódó ismeretek, készségek, kompetenciák – megtervezését jelenti.

A tevékenységek tervezése, szervezése során elsődleges szempontunk a gyermeki kíváncsiság életben tartása. A megvalósulás folyamatában a választás rendszeresen visszatérő tevékenység, de sosem önálló aktusként jelenik meg. A választást generálja a kezdeményezési lehetőség, mely a közös gondolkodás, vagy az egyéni gondolatok eredményeképpen jelenik meg. Így együtt olyan szociális kompetenciák erősödnek, melyben szükség szerint változik az egyén viszonya. A megvalósítás során a gyermekek saját ismereteikre építve szerzik ismereteiket.

Tehetségműhelyek programterve

Minden tehetségműhely 30 alkalomra programtervet dolgoz ki, éves szinten az optimális fejlesztés érdekében, a tehetségműhelyek témáinak megfelelően.

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI – KAPCSOLATAINK RENDSZERE

Óvodánk széleskörű kapcsolatrendszert szeretne kiépíteni.

A kapcsolatokban résztvevő felek olyan kapcsolódási pontok részesei, amelyek a gyermekek érdekében jöttek létre és gyermekek érdekeit szolgálják.

Kapcsolataink alapelvei

- Keresztényi magatartással kölcsönösen nyitottan, őszintén, bizalommal és segítően fordulunk egymás felé.
- Tiszteljük egymás munkáját.
- Közös felelősséget érzünk a gyermekek optimális fejlődéséért.

6.1. Intézményen belüli kapcsolattartási formák:

Család – óvoda kapcsolat (szülők-pedagógusok)

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel: családlátogatás, fogadóóra, napi jelzés, tájékoztatás, rendhagyó szülői értekezlet, evangelizálás
- Közös szentmisén való részvétel
- A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása: befogadási terv, értékelés, folyamatszabályozás.
- Rendszeres napi vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről: az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a délelőtti tevékenységeken, napi jelzés, vagy beszélgetés, félévenként, illetve szükség szerinti tájékoztatás, gyermeki munkák és projekt tervek kihelyezése, nyitott óvodai programok, fogadóóra.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása: családlátogatás, fogadóóra, egyéni beszélgetések, gyűjtő munka, gyermeki jelzés megbeszélése, problémafelvetés.

- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése: ötleteinek elfogadása, évente ütemterv szerint, szülők meghívása bevonása, projektnapok.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása: igény és elégedettségi mérés évente, jelzések észrevételek megbeszélése, egyéni igények figyelembe vétele-szakmaiság megőrzése.

6.2. Óvodák, pedagógusok közötti kapcsolattartási formák:

- Intézményvezető- intézményegység vezető közötti kapcsolat
- Egyházmegyei fenntartásban működő óvodák, vezetők
- Óvodákon belüli munkaközösség működtetése (Egyházmegyei óvodavezetők munkacsoportja)
- Szakmai bemutatók, szakmai napok
- Hospitálások az intézményi önértékelési program alapján
- Alkalmazotti értekezletek
- Esetmegbeszélések
- Dolgozói kirándulások
- Dajkatalálkozók

6.3. Óvodán kívüli kapcsolatok

- **Kapcsolattartás a fenntartóval-plébániák**

Az óvodás gyermekek hit felé nevelése terén sok segítséget, támogatást kapunk. A plébános atyát nevelési értekezletre, szülői értekezletre, lelki gyakorlat vezetésére meghívjuk, továbbá az óvoda ünnepeire, rendezvényeire is. Kérésre óvodás misét tart.

- **Székhely**

- Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda intézményegységeként működik óvodánk, az összetett intézmény igazgatójával és nevelőtestületével aktív partner kapcsolatot tartunk fenn.
- Három felkezet hitoktatója(katolikus, görög katolikus, református) heti rendszerességgel erősíti a hitéletet. Az intézmény gyermekvédelmi felelősével rendszeres munkakapcsolatban állunk. Nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda-iskola átmenet fontosságára. Az egyéni képességfejlesztésre, és a differenciált bánásmódra, amely nevelési elv reményeink szerint az iskolában is folytatódik. Az iskolákkal való jó kapcsolatunk eredményeképp ellátogatunk egymás rendezvényeire, és közös

programokat, nyílt napokat szervezünk. Együttműködünk az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- A működéssel kapcsolatos feladatok ismerete, pedagógiai segítség igénylése, a törvényesség betartása, adatszolgáltatás, beszámoló kötelezettség teljesítése
- A kapcsolattartásban arra törekszünk, hogy az iskola megismerje az óvodai nevelés célját és feladatait, a nevelés kereteit, tevékenységformákat. Megismertetjük nevelési módszereinket, eljárásainkat, valamint a fejlődés várható eredményeit óvodáskor végére, ezzel biztosítjuk a zökkenőmentes átmenetet az iskolába.
- A volt óvodásokat meghívjuk az óvodai ünnepekre, műsorokkal színesítjük rendezvényeinket.

- **Katolikus Pedagógiai Intézet-Budapest**

Rendezvényeiről, továbbképzéseiről rendszeresen tájékoztatnak, amelyeken lehetőség szerint részt veszünk.

- **Kapcsolattartás a bölcsődével**

Hasznos információt adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről. Az átmenetet segíti a két intézmény és a gyermekek gondozásáért, neveléséért felelős felnőttek kapcsolatfelvétele.

- **Kapcsolattartás Szociális ellátórendszerrel**

- Egyesített Szociális Intézmények
- Gyermekjóléti szolgálat
- Óvodai szociális segítő
- Gyámhivatal

- **Kapcsolattartás az egészségügyi szervekkel**

- A gyermek testi, lelki védelmét elősegíteni a családban.
- A gyermek veszélyeztettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése
- ÁNTSZ Jó kapcsolat alakult ki közöttünk, szeretnénk, ha ez a jövőben is így maradna, hiszen **közös célunk és érdekünk a betegségek, a járványok megelőzése.** Tanácsaikat, észrevételeiket elfogadjuk és betartjuk.

- Gyermekorvosi, fogorvosi – Védőnői szolgálat Rendszeres, és jó kapcsolatot ápolunk a városi alapvető egészségügyi ellátás dolgozóival, kiemelkedően jó a kapcsolatunk a védőnői hálózattal, amely a gyerekek alapvető higiéniai körülményeinek vizsgálatán túl közös óvodai egészségügyi szűrőprogramok bevezetését is preferáljuk.
- Munkaegészségügyi Szakorvos. Az óvoda, mint jelzőrendszer működik az egészségügyi szervek felé. Meghatározott rendszerességgel találkozunk, esetmegbeszélést tartunk.

- **Kapcsolattartás Oktatási Hivatal-POK Nyíregyháza**

- Pedagógus minősítési eljárásokhoz, tanfelügyeleti látogatásokhoz nyújt segítséget
- Szaktanácsadást folytat.
- Rendszeres tájékoztatást nyújt pedagógiai rendezvényekről, eseményekről.

- **Kapcsolattartás a Pedagógiai Szakszolgálattal**

- Segítséget nyújt az iskolaérettség megállapításában
- Mint elsőfokú szakértői bizottság elvégzi a beutalt gyermekek magatartászavarainak, értelmi fogyatékoságának megállapítását
- Logopédiai, fejlesztő foglalkozásokat folytat, pszichológiai tanácsadást, konduktív pedagógiai ellátást folytat
- Előadásokat tart a nevelőtestületek, szülői közösségek részére.

- **Kapcsolattartás a közművelődési intézményekkel**

- A kulturális együttműködés megteremtése, a gyermekek igényeinek felkeltése a művelődés iránt, szemléletük formálása érdekében kapcsolatot tartunk fent
- A Művelődési Központtal- rendezvényeik látogatása, műsoros bemutatkozás ünnepeken, szabadtéri rendezvényeken való részvétel, rajzverseny, vers- és prózamonó versenyen való szereplés.

- **Könyvtár**

- Az olvasóvá nevelés érdekében könyvtárlátogatás, közös rendezvényeken való részvétel, (rajzpályázat, vers- mesemondó verseny)
- A helyes könyvhasználat, viselkedési szabályok gyakorlása.

- **Múzeum**

- Népi értékeink, hagyományaink megőrzése állandó és időszakos kiállítások látogatásával.
- A művészet befogadásához szükséges érzelmi alapok lerakása.

- **Egyházak**

- Kapcsolatunkra jellemző egymás munkájának segítése, tiszteletben tartása. Óvodánkban, a történelmi egyházak felekezetei tartanak foglalkozásokat.
- **Egyéb külső kapcsolati partnereink:**
- Máltai Szeretetszolgálat
- Katolikus Karitasz-adomány gyűjtés
 - **Törekszünk határon túli katolikus fenntartású óvodákkal történő rendszeres szakmai kapcsolatépítésre. A Kárpát-medencei magyar nyelvű óvodák közötti oktatási tér kialakítására.**

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

7.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka.

Cél

A hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekben.

Feladat

A keresztény kultúra közvetítése megtapasztalás, érzelmi biztonság, szerető, elfogadó légkör, bizalom, az összetartozás élménye által a gyermekek érzelmi, erkölcsi, közösségi és értelmi gazdagítása, a képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek harmonikus személyiség fejlesztését, a hit és közösségi életre való felkészítését.

Tartalmi megvalósítás

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszönési módban(Dícsértessék a Jézus Krisztus! Mindörökké Ámen!)
- a mindennapos lelki beszélgetés során
- a reggeli Csendes percek, étkezés előtti és utáni, lefekvés előtti imádságban
- a templomlátogatások során
- a játékban

- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán
- heti egy alkalommal hitoktatásban
- a hazamenetel előtti imában, fohászbán.

Az óvodapedagógus feladata

- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése.
Egy szerető, elfogadó –befogadó közösség kialakítása.
- A családok bekapcsolása a katolikus egyház életébe: közös imádság, közös programok– kirándulás, munka, szórakozás – szervezése.
- A liturgikus év eseményeinek közös átélése:
- karácsonyi ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- húsvéti ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- közös szentmise-látogatás a családokkal
- imádságok tanulása
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszövi az óvodai élet egészét. pl:a közös élményeket nyújtó tevékenységek során az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség
- önzetlenség, figyelmesség, akarat
- A biztonságérzet erősítése során a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság és a bizalom élményének megérettetése.
- Az ünnepek és megemlékezések:
- az ünneplés jelentőségének megérettetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése, lezárása.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű legyen az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Magatartásával, cselekedeteivel, kommunikációjával közvetítse a keresztény kultúrát.

Kapcsolódjon be a hitre nevelésbe – köszönési mód használata, - lelki percekben az

óvodapedagógus munkájának segítése, - gyermekek segítése az étkezés előtti és utáni imádságban. Templomlátogatás és a mindennapi tevékenységekben szeretetben, hitben gazdag példamutatás.

Sikerkritérium

A gyermek iskolába lépés idején is igényelni fogja a hit tovább élését. Képesse válik a kölcsönös tiszteletadásra. Erkölcsi tulajdonságai között kiemelt helyett foglalnak el az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség. Fogékonyá válik az élet értékeinek meglátására, felfedezésére és megbecsülésére.

7.2. Játék

A játékról alkotott véleményünk:

Az óvodáskorú gyermek elsődleges, legfontosabb, és legfejlesztőbb semmi mással nem pótolható tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete.

- Intézményünkben elsődlegesen a **8-9óra szabad játék kibontakoztatásának** biztosítására törekszünk.
- Biztosítjuk óvodásaink számára a játszóhelyeket, feltételeket, szabályokat alkotunk közösen, nem vezetjük, és nem irányítjuk a játékot, hanem egy-egy jó gyermeki ötlet felszínre hozásával az egyes játszócsoportok, és az egyedül tevékenykedő gyermekek játék folyamatának befolyásolása nélkül próbálunk empátikus, toleráns nevelői magatartásunkkal, a játékban betöltött segítő szándékú aktív részvételünkkel a **játékra hatni.**
- Tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Feltételeket teremtünk, igény szerint együttjászunk.
- A játék folyamatát csak akkor szakítjuk meg, akkor történik meg a **játékba beavatkozás,** amikor az eldurvul, veszélybe kerül a gyerekek testi épsége, veszekedéssel, verekedéssel végződhet!
- Óvodapedagógusként gyermekeinkkel közösen, együtt játszunk, és lehetőséget biztosítunk a játék szabadságának, és nyugalmanak biztosításában.
- A játszó udvar játékeszközeinek, és tornaszereinek használata számos baleseti lehetőséget hordoz magába, ezért különösen nagy odafigyelést igényel az óvó néniktől. *E helyen sem árt felhívni a figyelmet arra, hogy a nem kellő mértékű odafigyelésből adódó esetleges balesetekért a csoportban dolgozó óvónőket terheli a felelősség!* Kívánatos, hogy a dajka nénik is együttműködjenek az óvó nénikkel a balesetek elkerülése érdekében!

A játék helye programunkban:

Célunk játszani szerető, játékot igénylő, a szabályokat betartó szabadon alkotó gyermekek nevelése.

Feladatunk:

- a játékhoz szükséges feltételek biztosítása,
- következetes szabályok felállítása,
- élmények, tapasztalatok nyújtása, a játék fejlesztése.

Az óvodáskor a játék korszaka. Vágyak, elképzelések szerint alakul. Örömforrás, belső késztetésből fakad. Intim és titkos szféra, tehát mindenképpen tiszteletet érdemel. A játék a személyiség tükré, fő kommunikációs közeg, a nevelés eszköze. Utánzásra épül. Tükröződik benne a gyermek feszültsége, konfliktusai, érzelmei, vágyai, külső hatások feldolgozása. A játék tehát amellet, hogy személyiségfejlődés alapfeltétele, feloldozó, katarzisos hatású is. Ha jobbá, szelídebbé akarjuk tenni a személyiséget, akkor az a dolgunk, hogy hagyjuk és segítjük a negatív élményeket feldolgozni, átértékelni. Játékot támogató, megengedő, együttműködő, ösztönző szerepünk van. A játék szabadságot, örömet, szórakozást, spontaneitást jelent a gyerekeknek, hiszen a játék során gyakorolják erőiket, szélesítik látókörüket, tapasztalatokra tesznek szert, megismerik, és alkotó módon kitanulják a környező élet jelenségeit.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:

A gyermekek az óvónő által biztosított helyszíneken, és játékeszközökkel játszanak. Ennek megfelelően biztosított a nyugodt mesélés, könyvnézegetés, a bábozás, dramatizálás, a vizuális tevékenységek lehetősége, a változatos építési, valamint az asztali játékok. Az eszközöket úgy válogatjuk ki, hogy azok alkalmasak legyenek sokféle manipulációra, a gyermeki ötletek megvalósítására, a kézfunkciók fejlesztésére. Az eszközök egy része mobil, így a gyermekeknek van lehetősége a hely, játéktémák variálására.

A 3-4 éves gyermekek számára sok eszközt biztosítunk elsősorban a gyakorló játékhoz, másodsorban a szerepjátékhoz, illetve az esztétikai neveléshez. Az idősebb gyermekek részére olyan eszközöket vásárolunk, melyek alkalmasak szerepjátékra, szabályjátékra. A nagyokkal már közösen is készítünk eszközöket.

Az óvónők olyan légkört teremtenek, melyben a gyermekek felszabadultan, kreatívan alkothatnak, biztonságban érezhetik magukat. A játékidő kialakításánál törekszünk az összefüggő játékidő folyamatosságára.

A 3-4 éves gyermekek a gondozási feladatokon kívül szinte egész nap játszanak. Az 5-6-7 éves gyermekek játéka kitartó, egy játéktémát, szerepjátékot, építőjátékot több napon keresztül is játszhatnak, továbbfejleszthetik, folytathatják. Ehhez adunk ötleteket, olyan eszközöket, mely gazdagítja a tevékenységet.

A napi életszervezésben törekszünk továbbá arra, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek az udvaron. Az udvari tevékenység során a mozgásos játékok mellett olyan eszközöket is biztosítunk, melyek alkalmasak a csoportszobai tevékenységek, témák folytatására.

Következetes szabályok felállítása:

A csoportonként kialakított szabályok a rendet, egymás nyugalmaát biztosítják. Fontos, hogy a nagyobbak vigyázzanak a kisebbek játékára. Az eszközöket a gyermekek kérik el egymástól, alakuljon ki konszenzus a szerepek kiosztása során.

Élmények, tapasztalatok nyújtása:

A kisgyermek a játékban a saját elképzeléseit, vágyait szeretné megvalósítani. Fontos számára az előzetes élmény, hisz játék közben átismétli azt, amit a környezetében látott, hallott, tapasztalt. Ezáltal is láthatjuk, hogy a játék egy komoly dolog. Feladatunk, hogy a gyermekek számára minél több élményt biztosítsunk a játék fejlesztéséhez.

A gyermekek tapasztalatokat, élményeket szerezhhetnek:

- közvetlen környezetükből, a mindennapi családi élet történéseiből
- óvónővel való beszélgetés, együttjátás során,
- társaik játéka során,
- közvetlen tapasztalás során, (pl. séták)
- a média által nyújtott rajt, és animációs filmek cselekményeiből
- kulturális intézményeken keresztül, (mozi, bábszínház, kiállítás)
- egyéb intézményekből (tűzoltó, rendőrség, könyvtár, posta)

A gyermek képességei a játék alatt spontán fejlődnek, gyakorolják a társas érintkezés szabályait. A szocializáció hatásos közege.

A játék fejlesztése:

A játék fejlesztése óvodánkban szituációtól függő.

A 3-4 évesek esetében mintát nyújtunk, tevőlegesen is részt veszünk a játékba. A nagyobbak játékát ötletekkel segítjük, ha kell, eszközzel továbblendítjük.

Ha a gyermekek játéka tartalmas, nyugodt, a felnőtt szemlélődő, játékkövető.

Mind a csoportszobai, mind az udvari szabad játék alkalmával a durvaság megakadályozása, a testi épség megvédése minden csoportban lévő felnőtt kötelessége.

A játék fejleszti a gyermekek mozgását, segíti új mozgásformák kialakítását, ismert mozgások ismétlésével azok tökéletesítését.

A változatos mozgás ügyesebbé teszi a gyermekeket. Növeli önállóságukat, kitartásukat, hozzáértésüket.

A játék feltételei, lehetőségei, tartalma:

A 3 éves gyermek különböző addig megszerzett ismeretekkel, élményekkel érkezik az óvodába.

Ezért a mi feladatunk megismertetni a játékok különböző fajtáival és biztosítani számukra a jó játék feltételeit.

Első feltétel:

- A gyermeknek álljon módjában nézelődni, válogatni, töprengeni.
- Az óvodába lépésnél a hazaindulásig maguk választhatnak mit, és hol kívánnak játszani.

Második feltétel:

- Szabadon választhasson társakat a játékhoz

Harmadik feltétel:

- Szabadon dönthessenek a játékeszközök birtoklásáról
- Segítséget nyújtunk a zavartalan elmélyült játékhoz.

Negyedik feltétel:

- A játékszerek szabad használata
- A játékeszközök kreatív használata

Ötödik feltétel:

- Játékelrakás rugalmas kezelés

A játékfajták élesen nem különülnek el, de a játék színterét tekintve csoportszobai, és udvari játéklehetőségeket kínálunk fel a gyerekeknek.

Csoportszobai játéktevékenységek:

- gyakorló vagy funkciós játékok

- építő játékok
- szerep (utánzásos) játék
- dramatikus játék
- szellemi játék

Ezekhez a játéktevékenységekhez a csoportszobában megfelelő mozgásteret, játékszereket, eszközöket, anyagokat biztosítunk.

A szerep illetve az utánzó játékokban a gyerek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit jeleníti meg.

Szabadban történő játéktevékenységek :

- mozgásos játékok
- népi játékok

A szabadban történő mozgásos játékok során a gyermekek természetes mozgásához tágabb teret, különféle, a mozgáshoz szükséges tornaszereket, játékokat biztosítunk. (hinta, labda, ugrókötel, tollas, udvari akadálypálya stb.)

A mozgásos játékok tartalmának gazdagsága, a feladatok változatossága és életszerűsége a mozgások széles skálája, intenzitása és szellemi fejlesztő hatása miatt fontos az óvodai nevelésben. A mozgásos játékok tartalmazzák a gyermek természetes mozgásának minden formáját.

A gyermekek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásinger biztosítását szolgálják. A különféle eszközökkel egyedül vagy társakkal végzett játékok elsősorban a gyermekek **mozgásfejlődését, téri tájékozódását, szem- kéz, szem- kéz- láb, koordinációját segíti elő.**

Népi játékok:

A népi játékok sajátos tartalma, formája, játék anyaga visszatükrözi az adott nép életmódját, gondolatát és érzésvilágát.

Jelenjenek meg a népi játékok az óvodai élet különböző tevékenységi formáiban.

- énekes-táncos játék
- mondókás játék
- dramatikus játék
- társas és vetélkedő játék
- mozgásos játék

Biztosítani kell a gyermekeknek, hogy a népi játékokat eredeti formában, eredeti szöveggel,

dallammal, tánclépéssel és szabályokkal játszassák az óvodában 4-5 éves korban.

Törekszünk arra, hogy a gyermekeket megismertessük mozgásos, fantázia és énekes játékokhoz kapcsolódó versekkel.

- környezetről
- időjárásról
- évszakokról
- tárgyak, állatok megszemélyesítéséről
- ünnepekről

A pedagógiai munkát segítő feladata

Szerezzen ismereteket a különböző játékfajták – gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték – életkori sajátosságoknak megfelelő használatáról. Vegye észre és segítse azokat a gyermekeket, akik nehezen kapcsolódnak be játéktevékenységbe. Segítse ötleteivel, motiválja játékeszközökkel az örömteli játék kialakulását. Legyen részese a kialakult, elmélyült közös játéktevékenységnek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A játék folyamán a társas viselkedés szabályát életkornak megfelelően betartják
- másik gyerek játékát tiszteletben tartják
- kezdeményezőkézség kibontakoztatása törekedjenek
- az alá-fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása
- Értelmi képességek fejlesztése, a szemléletes-cselekvő gondolkodástól az elemi fogalmi gondolkodás csírájáig történő eljutás
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a megfigyelés, utánpótlás, felfedezés, a kutatás, és a személyes megtapasztalás élményét.
- A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez juttatás, amelyben saját teljesítőképségeiket is megismerhetik.
- Ugyanazt a játéktémát képesek több napon keresztül képesek végigvinni.
- Szerepjátékuk legyen tartalmas, kifejező.

- Képesek a szabályok betartására, óvják a játékeszközöket.
- Játékukban a saját maguk által készített eszközöket is használják.

7.3. Verselés, mesélés

A mese, a vers az óvodai élet mindennapjait kitöltő és megszépítő szórakozás, az együvé tartozás eszköze. A mesehallgatás a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége. A mese és a vers a képzeletet és érzelmeket megmozdító együttlét szempontjából fontos, és valóságos mozgásos játéokra serkent.

A mese és a vers a gyermeket erős belső aktivitásra vagy valóságos játékos cselekvésre serkenti, és a másik emberhez kapcsolja. A mondott és a meghallgatott szóval, valamint a szavakon túli érzelmi és mozgásos megnyilvánulásokkal hat, ezáltal önkifejezése egyik módjává válik.

A kisgyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, a szociális tanulás páratlan lehetősége.

Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, a gyermekek kezdeményezéseire, vagy az óvodapedagógus ösztönzésére. Ez utóbbi kezdeményezett helyzet, amely lehet választható, vagy a gyermekek fejlettségétől függően, a családi háttér hiányait ismerve, alkalmanként az egész csoport számára felajánlott tevékenység (mesehallgatás). A mesét, verset, mondókát a családban a televízió keresztül megismerő gyermeknek, (akinek nincs a mesélővel személyes kontaktusa és a képi megjelenítéshez szokott), szüksége van a mesélő óvodapedagógussal kialakított személyes kapcsolatra, és a szavak útján keletkező belső képzetáramlás elindulására

Mese:

Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, elrabolja a gyermek fantáziavilágát. Segít világképének kialakulásában. Ebben a műfajban mindenkinek és mindennek varázslata van. A gyermek otthonosan mozog ebben a világban a lehetetlent is meg tudja valósítani ezáltal. A mese képi, konkrét formában, a bábozás, és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág, és a belső képi világ legfőbb viszonyait.

A tematikus tervezés folyamatában a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből, klasszikus, és kortárs irodalmi művekből, a Bibliából egyaránt válogatunk.

Vers:

A érzelmi nevelésben sajátos szerepet tölt be. A versmondás során a ritmus és a hangzás legyen az elsődleges élmény, amelyet a gyermekeknek nyújtunk.

A vers zeneisége, ritmusa, rímei, segítik az érzelmek felszínre kerülését.

A gyors lüktetésű ritmus érzelmileg élénkké teszi a gyermekeket, a lassú lüktetés megnyugtatja. A rímváltás a feszültség és a feloldás láncolatát képezi.

Cél:

A mese és a vers legyen a gyermekek anyanyelvi nevelésének és érzelmi biztonságának segítő eszköze. A mese képi és konkrét formában tájékoztatja a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges megfelelő viselkedésformákról.

Feladat:

- a mesével a gyermekek érezzék magukat érzelmi biztonságban
- ismerkedjenek meg a népi, és irodalmi művekkel
- a mindennapok során a mesélés, verselés kapcsán nyerjenek bepillantást a népköltészet gazdag világába
- a mese, vers segítségével érzelmi, értelmi, etikai világuk fejlődjön
- a mese vers kiválasztásánál mindenkor a gyermek érdeklődése és fejlettségi szintje legyen a meghatározó.
- **Biztosítjuk számukra a szabad önkifejezés lehetőségét, az általuk kitalált verselést, mesélést.**

Az anyanyelvi játékok:

Mindhárom korosztály kedvelt tevékenységi körébe tartoznak a nyelvtörők, a nyelvi játékok. A mozgással kísért mondókák igen kedveltek a 3-4 éves korosztály számára, játékaikban a nap bármely időszakában szívesen és örömmel használják. **Az anyanyelv fejlesztését és a kommunikáció** különböző formáinak alakítását – helyes mintaadással – az óvodai nevelői tevékenység egészében kiemelt jelentőségűnek tekintjük.

Mesélés, verselés helye és ideje:

Az irodalmi élménynyújtás a nap bármely szakában jelen van óvodai életünkben. Nagy figyelmet fordítunk az igényességre a jól megválasztott helyre és időre.

A kisgyermek mese, vers iránti fogékonysága azon alapszik, hogy a ritmus és a hangzás, amely megragadja ugyanahhoz az érzékletes érzelmekkel átszőtt élmény közeli témához, tartozik, mint a mozgás, amelyet helyettesít, és a hangulat, amelyet kifejez.

A mozgás és az irodalmi nevelés kapcsolata során fontos fejleszteni a helyes légzéstechnikát, a passzív és aktív szókincs folyamatos gyarapítását, névutók használatát, irányok alkalmazását, és a finommotorika fejlesztését.

Bábjáték:

A gyermek a bábjátékon keresztül fejezi ki élményeit. A játék során oldódnak gátlásai és társas kapcsolatai is, ezáltal válnak harmonikusabbá. A bábozást élményfeltáró, és élményfeldolgozó módszerként is használjuk, hisz a báb mozgásával személyes én élményeit éli át újra és újra, és ezáltal megszabadulhat korábbi félelmeitől, szorongásaitól.

A báb mozgása megragadja a gyermek figyelmét, felkelti érdeklődését, a benne élő mozgásvágy pedig utánzásra készíti.

Cselekedtetni a bábót, ezáltal mozgása összerendezettebbé válik. A bábjáték pozitív érzelmeket vált ki a gyermekből, kiválóan alkalmas azok fejlesztésére. A bábjátszás a kisgyermek aktivitásának, önkifejezésének megfelelő formája.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Vegyen részt a mesélés, bábjáték kifejezés eszköztárának bővítésében és javításában. Segítse a gyermekeket az irodalmi anyag élményszerű átélésében.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- igényeljük a szép verset, mesét
- legyenek képesek önálló mese, vers, történet elmondására
- a megismert szavakat, szólásokat értsek és használják a mindennapi beszédükben
- várják és kérik a mesét
- utánozzák játékukban kedvenc mesehősük viselkedését
- örömmel és szívesen nézegessenek képeskönyvet
- legyenek képesek egy-egy képről rövid történet elmondására

7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Ének-zenei nevelésünk szempontjából fontosnak tartjuk, hogy felkeltsük a gyerekek zenei érdeklődését, együtténekléssel, közös játékokon keresztül is speciális élményekhez juttassuk őket.

A készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtásával és az éneklés ösztönzésével történik.

A közösen átélt zenei élmények közben formáljuk, fejlesszük zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, alkotókedvüket, mozgás kultúrájukat. Serkentjük a gyermekek képi, és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságukat, megalapozzuk a zenei anyanyelv

kialakulását. Az éneklés, a gyerekjátékok, együtt zenélések közben feloldódnak gátlásaik, biztonságérzetük, önbizalmuk növekszik.

A körjátékok, a néptánc apró korosztályuknak megfelelő lépéseinek gyakorlása kihat testtartásukra, esztétikus, rendezett mozgásukra.

Zenei nevelésünk során hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a szülőket tájékoztassuk lehetőség szerint, bevonjuk munkánkba. A szülők biztassák gyermekeiket otthon is az éneklésre, hallgassák meg őket, énekeljenek együtt gyermekeikkel.

Korosztályukhoz egyéni adottságukhoz alkalmazkodó dalokat, mondókákat ajánlunk, azok megtanításában is segítségükre vagyunk.

Óvodánkban elsődlegesen Forrai Katalin: Ének az óvodában című gyűjteményére, és módszereire építve hagyományápoló, énekelni, táncolni, zenét hallgatni szerető, kreatív zenei alkotóképességű gyermekek személyiségének a megalapozása a célunk zenei nevelésünkkel.

Cél: Énekelni, mondókázni szerető, önállóan kezdeményező, a zenei képességekben is alkotó gyermekek nevelése.

Feladat:

- a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése,
- zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése,
- zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással,
- éneklési készség fejlesztése
- esztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel
- komplex képességek fejlesztése
- szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése

Már a kisgyermek is szívesen hallgatja édesanyja énekét, részt vesz az ölbeli játékokban. Az óvodás felszabadultan halandzsázik, énekel az udvaron, játék közben, elfelejtve búját-baját.

Az ének örömforrás, a természetből, a néphagyományból táplálkozik. Derűt, jókedvet s a pozitív emberi kapcsolatokat sugározza. A zene része az egészséges és boldog életnek. A testi-lelki, szociális betegség megelőzésében szerepe lehet, hiszen önismeretet és személyiségfejlesztést nyújt. Alkalmas azonban sérült funkciók korrekciójában. A zene felszabadít a gátlásoktól, koncentráció képességet javít, figyelemre szoktat, fejleszti a közösségi érzést.

A zenei nevelés feltételeit az óvónő teremti meg a nyugodt légkör, az elegendő idő és hely biztosításával. A különböző életkorú gyermekek együttes zenei nevelése ösztönzi a képességek fejlesztését. A nagyok ismétlik a tanult dalokat, mondókákat.

A kicsik a nagyok mozgását, énekét utánozzák. Sokféle lehetőség nyílik a tevékenységek összehangolására. Ilyen lehet:

- a nagyok énekelnek, a kicsik egyenletesen tapsolnak,
- a nagyok eltapsolják a dal ritmusát,
- a kicsik énekelnek, a nagyok ritmushangszerrel kísérik a dalt.

A zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése:

A gyermekek zenei anyagát elsősorban az énekes-mondókás, és népi játékok foglalják el. Nincs kötelezően előírt dalanyag, ezért nagy az óvónő felelőssége.

A kisgyermekek egyszerű utánzó mozgásos játékokra képesek. Ezért óvodába lépéskor egy, majd kétszemélyes ölbéli játékkal ismertetjük meg őket.

A táncmozdulatok általában guggolásból, billegésből, térdrugózásból állnak. Az egyenletes löktetést változatos formában gyakoroltatjuk. Ismerkednek a magas-mély viszonytalal oktáv távolságban. Megkülönböztetik a fa, fém, üveg, porcelán, valamint a ritmushangszerek hangját. A halk-hangos különbségét beszéden, zörejen keresztül gyakoroljuk. Megismerkedünk 5-7 mondókával, 10-12 népi játékkal. Az énekes anyag hangterjedelme terc és kvart hangköz. A megtanítandó dalok hangkészlete a pentaton hangrendszer részei, életkor szerint más és más hangkészlettel.

A nagyobb gyermekekkel több mondókát, (4-6) játékdalt, (16-20) mūdalt (5-6) is megtanulunk. A ritmusjátékok bővülnek a mondóka dalritmussal, a szünet érzékeltetésével. Dobot, háromszöget, cintányérért, ritmus botot, csörgődobot, furulyát és különböző hanghatású zajkeltő eszközöket használunk.

Gyakoroljuk a gyors, lassú, majd halk-hangos kombinációit. Visszhangjátékot játszunk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról, hangszeres előadásról, majd ritmusról is felismerik. Megismerik egymás hangját. A motívumhangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is gyakoroljuk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról ismertetjük fel. Majd egymás hangját különböztetjük meg.

Különböző hallásfejlesztési gyakorlattal (dallambujtatás, tonális érzék, hangszín érzék)

fejlesszük hallásukat. Külön gondot fordítunk a hangápolás és hangképzés helyes alakítására

A ritmus hangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is megismertetjük. Gyakoroltatjuk a gyors-lassú különböző kombinációit.

Az egyenletes lüktetés folyamatosságát éneklés közben a játékos mozgásokkal erősítjük meg. A kicsiknek elsősorban olyan dalokat, mondókákat válogatunk, amelyekhez olyan játékos mozdulatokat kapcsolunk, párosítunk, amelyen keresztül megérezhetik az egyenletes lüktetést. (nyugalmi testhelyzetben állva vagy ülve, mozdulatok végtagokkal végezve)

A nagyobbak már biztosabban mozognak, képesek a körbejárásra, egymáshoz alkalmazkodásra. Fejlettebb mozgáskészséggel rendelkeznek, számukra már hangulatosabb ritmusú dalokat, mondókákat választunk. A dalok ritmusát csak akkor kezdjük megéreztetni a gyermekkel, amikor már az egyenletes lüktetést teljes biztonsággal érzik. A ritmus kifejezéséhez számos játékos mozdulatot használunk. (taps, kopogás, ujjmozgás, karlendítés stb.)

A nyári hónapokban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek az udvaron énekeljenek, körjátékokat játszanak, gyakorolják az ismert mondókákat. Számatalan lehetőség nyílik a környező világ hangjainak felismerésére

A zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással

A zenehallgatás ideje max. öt perc. Befogadás idején altatódal, helyzetekhez illő dal a jellemző. A foglalkozások során a hangulathoz, évszakhoz, ünnephez, az aktuális témánkhöz illőt választunk. Megismertetjük a gyerekeket népdalok éneklésével is. A cselekményt kisebb gyermekek esetében megjelenítjük, szemléltetjük. Hangszert is színesíti a zenehallgatást. Olyan dalt dolgozunk fel, melyet már ismernek a gyermekek. A műzene esetén először a szöveggel ismertetjük meg a gyermekeket.

Zenehallgatást gyakran iktatunk be egyéb tevékenység során is . (pl. alvás, várakozási idő), gyakran alkalmazunk zenei adathordozókról gépi zenék megszólaltatását dal tanulás céljából, illetve tánc lépések elsajátításakor.

Éneklési készség fejlesztés:

Az éneklési készség a gyermekekben a legkésőbb alakul ki a zenei képességtípusok közül, ennek érdekében az óvodába bekerülő gyereket első lépésként mondókáztatjuk. A mondókák változatosak, hangutánzó, névcsőfolók, népi jellegűek, hőcögtető, kiszámoló, és a mindennapi élet történéseivel foglalkozók is lehetnek. A mondókák lüktetésének érzékeltetésén túl nagy gondot fordítunk, hogy a mondókákat deklamálva(énekesbeszéd) formájában mondjuk.

Eszztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel

A tánclépések elsősorban a népi dalosjátékok anyagára épülnek. Viszonylag egyszerű

lépéseket, térformákat alkalmazunk. A tánc során célunk a szép mozgás, a jó testtartás elősegítése, a változatos térformák létrehozásával a téri irányok fejlesztése. A tánc a szabálytudat, az együttműködés " jó iskolája. " Ezeket az alaplépéseket a csoportok óvodapedagógusai is alkalmazzák, de óvodánk kiemelten kezeli a néptánc elsajátítását, mint intenzív mozgásformát, így minden csoportunkban jelen van.

Komplex képességek fejlesztése:

A hallás és ritmusfejlesztést bonyolultabb, összetettebb feladatok adásával színesítjük, amelyekben formaérzéküket, improvizációs készségüket, emlékezőképességüket, zenei alkotókedvüket alakítjuk, formáljuk.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, vagy séták, kirándulások.

A kötelezően szervezett mozgástevékenységek is előkészítői segítői az óvodai zenei nevelésnek. Az ott alkalmazott változatos térformák, különféle járások, futások, ugrások, kartartások, a zörejek és egyéb hanghatások általában mozgással együtt jelennek meg.

Ezáltal a hallás és ritmusérzék fejlesztést komplex módon tudjuk megoldani. A komplex foglalkozások, összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. Preferáljuk egy fejlesztési területet kiemelő (pl.: képességfejlesztő, dalosjáték ismétlő stb...) énekes tevékenységeket.

Törekszünk arra, hogy a dalos játékok, dalok anyagai kapcsolódjanak a projekt témákhoz, adott évszakokhoz, ünnepekhez, könnyen elsajátíthatók legyenek.

Figyelmet fordítunk arra, hogy a dalos játékok, népi játékok, népi mondókák megismerésével, azok eljátszásával, a népszokások apró elemeivel is találkozzanak. Ezzel segítjük azok továbbélését.

A magyar népdalok, mondókák gyermekdalok világa ma is élő, felhasználható hagyomány.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával segítse a térforma kialakítását, a játékszabályok pontos betartását. A gyermekek igénye alapján segítse zenei élményük kiteljesedését.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a zenei élmény közvetítésével a gyerekek szeressék meg a tiszta szép éneklést

- szeressék az énekes játékokat, mondókákat
- alakuljon zenei ízlésük, harmonikus mozgásuk
- szeressék a zenét
- jelentsen örömet számukra a zenehallgatás
- énekeljenek szívesen társaikkal
- türelemmel, érdeklődéssel hallgassák egymás énekét
- biztonsággal kezeljenek egy-két zenei eszköz

7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mindennapi feladataink, közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Az ábrázolás, kézimunka körébe tartozó tevékenységek által legfontosabb feladatunk a kreativitás az alkotó gondolkodás, cselekvés kialakítása.

Az óvodás korban hihetetlen nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Ennek érdekében oldott légkört, nagy mozgás és szabadságteret, valamint a megfelelő eszközöket biztosítjuk.

Minél több alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket, a rajzolásban, festésben, kézimunka jellegű tevékenységekben kifejezésre juttassák. Igyekszünk minél több eszközzel megismertetni őket, biztosítjuk az eszközökkel kapcsolatos tapasztalatok megszerzését. Hiszen minél több eszközzel ismerkednek meg a gyerekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Miközben képi formában fejezik ki érzéseiket, gondolataikat nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez és annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik, fejlődnek alkotóképességeik. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására, a nemzeti szimbólumok megismertetésére, s a tehetségígéretes gyerekek bátorítására. Pl..terményáldás, téli jeges kiállítás, karácsonyi, húsvéti jó cselekedetek, színházi rendezvényen –gálaműsor idején aulába kiállítás szervezése a gyerekmunkákból.

Cél:

A rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységek, juttassák a gyermekeket képi, plasztikai kifejező képesség birtokába, alakítsák komponáló képességüket.

Feladat:

- az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységhez lehetőség biztosítása

- különböző technikákkal való megismertetés
- ollóval, tűvel való munkafolyamatok megismertetése
- a higiéniai szokások szabályok betartatása
- egymás munkájának megbecsülése
- az örömteli tevékenység biztosítása
- **szabad önkifejezés lehetőségének a biztosítása**

Tevékenység fajtái:

- rajzolás, festés
- kézimunka jellegű tevékenységek

Rajzolás, festés: (különbféle eszközökkel, és technikai megoldásokkal)

A rajzolás és festés során alakítjuk a gyermekek elemi, képolvadási, komponáló képességét. Folyamatosan figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre anyag, és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. A kisgyermekkorban a szabad rajzolás igen jelentős önkifejezési mód. A gyermekek rajzai érzelmi viszonyulásaikat fejezik ki. Vágyaik, gondolataik, álmaik jelennek meg. A vizuális alkotások segítenek a gyermekek megismerésében.

Kézimunka jellegű tevékenységek: (gyurmázás, tépés, vágás, hajtogatás, ragasztás, fűzés, fonás, textilmunkák stb.)

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A mi szerepünk elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit.

A vizuális tevékenységek során is szabad önálló tevékenykedés, gyakran együtt jár a viszonylagos rendtelenséggel, ezért nagyon jól összekapcsolhatjuk a munkajellegű tevékenységekkel.

A mozgásfejlesztés az óvodáskorban szoros kölcsönhatásban van a cselekvéssel a különféle tevékenységi formákkal, például: festés, rajzolás, kézimunka jellegű tevékenységek, melyek kölcsönösen fejlesztik egymást, komplex módon kapcsolódnak egymáshoz, ezért kell beépülnie szorosan az óvoda mindennapi tevékenységébe.

A gyermekek mozgás közben saját testükről szerzett tapasztalatai az emberábrázolást teszi pontosabbá.

A mozgástevékenységek az ott használatos szavak jelentésének megismerése is segít a tér

észlelésében, a valóságban való eligazodásban.

A gyerekek különböző készségeinek és képességeinek konkrét fejlesztési feladatai a tervezésnél jelennek meg.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Segítse a vizuális tevékenység során az eszközök rendeltetésszerű használatát. A – ceruzák – használhatóságát naponta biztosítsa. Gondoskodjon a vizuális eszközök fertőtlenített, higiénikus elrakásáról. Vonja be a gyermekeket a vizuális műhely esztétikussá tételébe.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- különböző ábrázolási technikák alkalmazása, választékos önkifejezési mód
- az alapszínek, és a kevert színek gazdag tárházának használata mindennapi alkotásaikban
- önálló kifejezés mód
- élmények, érzések kifejezése
- egyszerű formák, színritmusok, díszítő motívumok használata
- hangsúlyos jegyek kiemelése
- arányaiban, formáiban, gazdag részletességgel bíró emberábrázolás anyagokkal, eszközökkel való tevékeny bánásmód

7.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek környezetével való kapcsolata gyakran a felnőttek „közvetítésével” valósul meg. Az óvodában az óvónő tudatos irányítása is szerepet kap ebben. Az óvodás gyermekek a köznapi megismerés szintjén állnak. Ebben a világban még keverednek, és jól megférnek egymás mellett az igaz, és téves tapasztalatok.

A környezet nem más, mint ami körülvesz bennünket.

A gyermekek ebből merítenek tapasztalatokat, ismereteket, összefüggéseket. A környezet megismerése, és védelme a nap minden szakában nyomon követhető. Templomlátogatások, kirándulások alkalmával megismerkednek a helyi hagyományokkal, a nemzeti, tárgyi kultúra értékeivel, a közösséghez tartozás élményével. Tevékenységek végzésével megtanulja a családi, és tárgyi kultúra értékeit, szeretetét, és védelmét.

Cél:

A gyermekek a környezet felfedezése közben jussanak olyan tapasztalatok birtokába, amelyek életkoruknak megfelelően segítik a biztos eligazodást, tájékozódást, mely által megismerik a szűkebb és tágabb környezetet, az ott élő emberek helyi hagyományait, szokásait, és az ily módon megismert környezetben, élethelyzetekben, tevékenységekben fellelhető matematikai tapasztalatokat integráljuk. A környezet megismerése során szerezzenek a gyerekek matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket, ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, és téri viszonyokat. Alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér, sík, mennyiség szemléletük, számfogalmuk.

A külső világ megismerésének *elsődleges forrása, maga a természet és a társadalmi valóság*, a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ, amelynek vannak általános jellemzői, de jelentősebb eltérésekkel tapasztalhatja meg a gyermek mindezt a település, a táj jellegétől függően.

Az óvoda udvara, a lakóhely, a családok otthona, a szülők munkahelye, az intézmények mind a megismerés forrásai. Ezek feltárásában, az előkészületekben, a szervezésben a gyermekek és a szülők aktívan részt vehetnek.

Feladat:

- a környezet tevékeny megismerése
- idő, hely, eszközök biztosítása
- a spontán és szervezett tapasztalatszerzés
- a környezet kultúra alakítása
- valóság-hű tájékozódás
- a gyermeki személyiség sokirányú fejlesztése

A külső világ tevékeny megismerésének tartalma:

- természeti, és társadalmi környezet megismerése
- természetvédelem

A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok, megfigyeltetésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, a formák szépségei alapvető tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése, fontos része a környezet megismerésére nevelés tartalmának.

A vadon élő állatokkal való ismerkedést a videofilmek, DVD-s ismeretterjesztő anyagok

vetítésével segítjük elő. (Csodálatos állatvilág stb.)

Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített, élményhatású az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel: a családról. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.

Az óvoda mindennapjaiban erre a kérdésre igen nagy hangsúlyt fektetünk, és érzékenyen reagálunk a kirívó esetekre. A gyermekek figyelmét, ráirányítjuk a szűkebb, és tágabb környezeti jelenségekre.

Fontos feladatunknak tartjuk a nevezetességekkel, az ünnepeinkkel, hagyományainkkal való megismertetést.

A gyermekeknek megmutatjuk a felnőttek óvodai munkáját, illetve az óvoda környékét, környezetét.

A közlekedésre nevelés fontos szempontja, a helyes viselkedés, a viselkedési morál megalapozása (udvariasság, köszönés stb.) aminek gyakorlása és tudatosítása érdekében autóbusz kirándulást, és vasúton való utazást szervezünk.

A természetvédelem a környezetalakítással, a környezetvédelemmel, szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Fontos, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet, ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeinek biztosításáról. Nevelési feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet. Meg kell értetni, hogy saját életterük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A csoportszobákban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorbarendezésre, matematikai műveletek végzésére.

A matematikai tapasztalatokat bármely tevékenységben bővíteni lehet: a szabályjátékokban, társasjátékokban, a térben, élethelyzetekben.

A kezdeményezett helyzetek konkrét tevékenységek, amelyekben a gyermekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek (pl.: tárgyak tömegének összehasonlításával ...).

A matematikai nevelés tartalma: tájékozódás a térben, téri irányok ismerete, személyek, tárgyak

összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása a tevékenységekben, spontán helyzetekben (a játék szabadságát biztosítva, direkt beavatkozások kerülésével).

A sorba rendezés műveletét a gyermekek naponta gyakorolják játékeszközök, kártyák alapján történő elhelyezésével. A mérésekre, becslésekre, a mérőeszközök használatára bármely tevékenység alkalmas a nap folyamán.

A műveltség tartalom integrált megközelítéséből következően a zenei, az ábrázoló tevékenységnek éppúgy lehet matematikai, környezetismereti tartalma, mint a matematikai játékoknak.

A matematikai tapasztalatszerzés tehát természetes környezetben a legeredményesebb. Jól fejleszti a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését.

A közös feladatok élményt jelentenek gyermekeink számára, és ezáltal is erősítjük bennük a csoporttudatot, miközben az egyéni feladatmegoldás közben sikerélményhez juttatjuk őket. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

A gyermekeink természetes környezetben végeznek megfigyeléseket, és szereznek tudást a matematikai tartalmú feladatokról, játékos formában. Például összehasonlítást végzünk a falevelek alakjáról, színéről, formájáról, nagyságáról. Szétválogatjuk tulajdonságaik, illetve megadott szempontok alapján.

A számfogalom megalapozása érdekében méréseket, összeméréseket halmazokkal, különböző egységekkel. Tapasztalatszerzéshez juttatjuk őket a különböző geometria körében is (pl. labda, síkbeli alkotások stb.).

A csoportszobákba felszerelt nagyméretű tükrök lehetőséget biztosítanak a téri percepció kialakításánál. Minden lehetőséget igyekszünk megragadni a téri tájékozódás segítése érdekében, figyelmet fordítunk a síkbéli tájékozódásra is (testnevelés, rajzolás, stb.). A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

A matematikai tevékenységek rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra nevelnek. A valóságos világban felfedezik az összefüggéseket, különbözőségeket, azonosságokat. Az óvodai életben a matematikai tartalom mindig jelen van.

A munkában (az asztalok, székek nagysága, mennyisége stb.) mese, vers kapcsán (mesehősök tulajdonságai, száma stb.) rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységeknél (eszközök mennyisége, nagysága, vastagsága, formája stb.).

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Támogassa az óvodapedagógus munkáját. Az Isten által teremtett világ a természetes és az

épített környezet tiszteletét sugározza tetteivel a gyermekek felé. Ismerkedjen meg a kísérletezés eszközeivel, használatukkal. Növénygondozásba vonja be a gyermekeket. Környezettudatos viselkedésével mutasson példát.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- legyenek képesek az ok-okozati összefüggések meglátására
- legyen önálló véleményük
- szeressék, védjék a természetet
- legyenek érzélem gazdagok
- gondoskodjanak az állatokról
- a szerzett ismeretek mutatkozzanak meg a matematikai tevékenységek során
- mutassanak jártasságot, készséget, a matematikai gondolkodásban
- lássák meg az összefüggéseket
- értsek, és használják a matematika sajátos kifejezéseit
- használják biztossággal a névutókat
- a halmazok képzésében érjenek el a jártasság szintjére
- ismerjék a párosítás fogalmát.

7.7. Mozgás

Mozgásfejlesztés sajátos nevelési helyi gyakorlatunkban

A gyermekek fejlődése számos tényező együttes hatásának eredménye. Az egészséges életmódra, az egészséges életvitel igényére nevelés ebben az életkorban kiemelkedő jelentőséggel bír. A 3-7 éves korosztály lételeme a mozgás. A gyermeket nem kell motiválni a mozgásra, hiszen nem tud nem mozogni. Miközben mozog, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont, és izomrendszere, alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei. Gyorsabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul, egyre inkább képessé válik mozgásának tudatos irányítására, mozgásigényének elhalasztására. A mozgásos játékok, és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Rendszeres alkalmazásuk kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül az erő, és állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét.

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztése, ezen keresztül értelmi képességeinek fejlesztése különösen lényeges feladat az óvodában. A gyermek mozgástapasztalatait felhasználja egyes szükségletei

kielégítésére és a felnőttekkel való kapcsolattartásra.

Mozgásfejlesztő programunk az egész személyiség fejlesztésére irányul és nemcsak egy szűk területen (testnevelés keretein belül), hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Ennek köszönhetően a személyiség sokoldalú fejlesztését, a változatos tevékenykedtetésen keresztül biztosítjuk

A mozgásfejlesztő program számtalan **egyéb terület fejlesztését** is lehetővé teszi. Így az értelmi nevelés és a szociális fejlődés terén különböző feladatok valósíthatók meg.

Az értelmi nevelés területén

- A különböző mozgások felidézésével (egy-egy játék, gyakorlat vagy téri helyzet) fejlődik vizuális memóriája.
- A testrészei, a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei.
- A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalakítást és a keresztcsatornák fejlődését is.
- Mozgás közben számtalan lehetőség nyílik mennyiségi és formai, vizuális és környezetismereti tapasztalatok szerzésére.
- A téri irányok és különböző formák bemozgásával fejlődik észlelése (alakítás, formaállandóság).

Szociális fejlődés

- Saját testének, mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik "éntudata", erősödik "szociális énje".
- A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok kialakulását. A társakhoz való alkalmazkodás mozgás közben fejleszti önuralmát, toleranciáját, együttműködő képességét, akaratát. Kialakít egy egészséges versenyszellemet.

A mozgásfejlesztés alapvető céljai:

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés megvalósulása:

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel pl, Mozgáskotta módszer heti gyakorlatának bevezetése
- a fejlesztőpedagógiában használatos mozgásterápiával, AYRES terápiás mozgásfejlesztő eszközök használatával
- finommotorika fejlesztésével barkácsolás, különleges vizuális technikák alkalmazása során

A **fentieknek megfelelően** a 4-5 éveseknél a testsémafejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlesztésben előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás, és a formaállandóság fejlesztése is.

A megvalósulás szervezeti formái:

- gyermeki szabad mozgástevékenységek kapcsán
- kötelező mozgásos tevékenység heti egy alkalommal
- mindennapos mozgás

A mozgásos foglalkozások az általunk szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermekek számára. A testnevelés döntő feladata a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása, a nagy mozgásigény sok játékkal történő kielégítése, és a mozgásműveltség fejlesztése. A sajátos feladatok részfeladatokra történő bontással oldhatók meg.

1. A testi fejlődés biztosítása (szervek, szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javítása, vázizomzat sokoldalú, arányos fejlesztése).
2. Motoros képességek fejlesztése (erő, állóképesség, gyorsaság)
3. Koordináció (téri tájékozódás, egyensúlyérzék, ritmuskészség, mozgékonyaság, hajlékonyaság)
4. Mozgásműveltség kialakítása, jártasság készség szintjén: a mozgásos cselekvések végrehajtási módjának elsajátítása, a cselekvések szép kivitelezése és az ezekkel összefüggő ismeretek tudatosítása.
5. A játék: versenyigény felkeltése, kielégítése, minél több szórakoztató,

élményekben gazdag testnevelési játékok szervezése.

A mindennapos mozgás feladata:

- A szervezet felfrissítése, megmozgatás
- Mozgásszint testi képesség fejlesztése
- Felszabadult játék.

Középpontban a mozgásos játékok, dráma játékok állnak. Anyaga lehet a már ismert gimnasztikai gyakorlat, mozgásos játék, a kettő kombinációja, valamint zenés gimnasztika. A mindennapi mozgás idejét, helyét a csoportban dolgozó pedagógusok választhatják meg a projektek tartalmához igazodva, melynek során a nyugodt, derűs légkörű játékokban gazdag kellő intenzitású testmozgás nem csak kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

Mozgásos tevékenységek a szabadban:

A tevékenységek többségét időjárástól függően a szabadban valósítjuk meg. Ezeken túl a szabadidő kitöltését is úgy tervezzük meg, hogy minél több alkalmat adjunk a gyermekeknek mozgásigényük kielégítésére. Ehhez a szabadban rendelkezésükre állnak a különböző sporteszközök. Kerékpárok, rollerek, futóbiciklik, bobocar, trambulínok, ovis foci pálya, és az iskolai foci pálya.

A mozgásfejlesztés alapvető céljai

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés tartalma

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel és
- ügyességfejlesztő sportprogramok körütekintő fejlesztésével.

Az óvodai mozgásos tevékenység mozgás anyaga:

A mozgásanyag kiválasztásánál, nagy gondot fordítunk, a gyermekek életkori sajátosságára, fejlettségi szintjére, megfelelő számú gyakorlási, és ismétlési alkalomra, a fokozatosság

betartására, és a megfelelő hely kialakítására.

Az óvodapedagógus által szervezett tevékenységek természetesen nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Szervezett mozgásos tevékenység heti két alkalommal van minden korcsoportban.

Fő feladat:

A motoros képességek fejlesztése **NEM GYAKORLATOT KELL TANÍTANI, HANEM KÉPESSÉGEKET KELL FEJLESZTENI** a gyermekek által kedvelt ismert játékokkal, gyakorlatokkal, az így szerzett képességek birtokában. Ezáltal örömmel magabiztosan vállalkoznak a bonyolultabb feladatok végzésére.

A kisebb 3-4 éves korosztály mozgásfejlesztésében előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok, a tér mozgásos megismerése, a testsémafejlesztésből pedig az oldaliság, saját testvonalainak, testhatárainak érzékeltetése kap kiemelt szerepet.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és formaállandóság fejlesztése is.

A gyermekek folyamatos mozgásigényének kielégítésére képességeik fejlesztésére a természetes gyakorlatok mellett a bonyolultabb nagyobb erő kifejtést figyelmet igénylő gyakorlatok beiktatása is fontos. Az óvodapedagógus a testgyakorlatok végrehajtásának fokozatait, fajtáit a gyermekek képességeihez igazítva állítsa össze.

Figyelembe kell venni a szakemberek vizsgálati eredményeit, és a csoportokban végzett mérések eredményit is. A gyakorlatok bonyolultabbá tétele, nehezítése kézi-szerekkel, tornaszerekkel történik. A testnevelési játékok tervezésénél utánzó, fogó, futó, versenyjátékok dominálnak. Játékban gazdag kötetlen de fegyelmezett foglalkozási modellre van szükség.

Ilyen foglalkozási modellek:

1. Sorakozás – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
2. Sorakozás – játék – gimnasztika – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
3. Sorakozás – játék – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
4. Sorakozás – játék – gimnasztika – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés

Az egész év folyamán, a foglalkozásokon fontos a testnevelési játékok alkalmazása, és lehetőségeinek kihasználása. A játékok során megtanulnak saját és egymás testi épségére

vigyázni, mások sikereinek örülni. **Ügyesednek, nő az önbizalmuk, bátorságuk, hozzászoknak a szabályok betartásához és az önuralomhoz.**

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával, az életkori sajátosságoknak megfelelően segítse a rászoruló gyermekek mozgásfejlesztését. Biztassa a gyermekeket a helyes mozgásforma gyakorlására.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- az óvodából kikerülő gyerekek szeressenek mozogni, tevékenykedni
- további fejlődésükben jelentős szerepet töltsön be a mozgás
- váljon a mozgás természetes igényükké, épüljön be mozgásrendszerükbe
- az óvodáskor végére szerezzenek jártasságot néhány sportágban
- legyenek képesek együttműködésre, együtt játszásra
- alakuljon az együtt dolgozás képessége, a társakért és a csoportért vállalt felelősség érzetük.
- tanúsítsanak megértést, toleranciát egymás iránt

Munkajellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását.

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék a munka tevékenységétől, azonban a kétféle tevékenység indítékában különbség figyelhető meg.

A munka célra irányuló, a játék ugyanakkor spontán tevékenység.

Cél:

A munkajellegű tevékenység legyen a személyiség fejlesztés fontos eszköze, legyen célra irányuló, amely külső irányítással történik.

A gyermekektől ez a tevékenység belső fegyelmet, kötelezettségvállalást követel meg.

Feladat:

- Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére
- Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét, az ellenőrzés módját
- Alakítsa a munkakészséget és szokásokat

- Mindenfajta munkában, és korcsoportban teremtsen meg az önálló munkavégzés lehetőségét.
- Biztosítsa a munka elvégzéséhez a megfelelő eszközöket.

A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem a megszervezésének módja fejt ki nevelő, fejlesztő hatását.

Törekednünk kell arra, hogy minden olyan munkát elvégezhesse a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségüket nem, veszélyezteti, hiszen ebben a tevékenységben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek társadalmi és természeti környezetükről.

Fontosnak tartjuk, hogy a munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható legyen, és sohasem kényszerű feladat. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, hiszen az óvodában végzett munka, elsősorban a közösségért végzett tevékenység.

Nagyon fontosnak érezzük a munkavégzés rendszeres, folyamatos jelenlétét az óvoda mindennapjaiban. A munkamegosztás során a gyerekek megtanulnak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A munkajellegű tevékenységek főbb területei:

- önkiszolgálás
- óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenység

A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság) alakításához elengedhetetlen az óvodában dolgozók példamutatása, mintája, segítőkészsége.

Óvodáskor elején a gyermekek többsége eléggé önállóan, ezért arra törekszünk, hogy már a beszoktatási időszakban aktívan vegyenek részt a szükségleteik kielégítésével kapcsolatos munkafolyamatokban – öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos munkálatok. A gondozási teendőket a felnőttek segítségével állandó kontroll, értékelés és buzdítás kíséretében végzik egyre eredményesebben, mely így a gyermek számára örömforrássá válik.

A **beszokott**, érzelmileg stabilizálódott gyermeknél már jelentkezik az igény önmaga ellátására, kiszolgálására. Heterogén csoportjainkban a nagyobbak példája is vonzóvá

teszi a kisebbek számára az önkiszolgáló és a közösségért végzett munkát.

Négy éves kor táján már tudatossá válik az önkéntes munkavállalás, megbízatás elfogadása,- esetleg elutasítása –egymásért. 5 éves kor felé haladva már lehetőség adódik az önkiszolgáló munka minőségi és esztétikai fejlesztésére.

6-7 éves korban büszkén tapasztalják magukon, hogy már nem csak magukért, közvetlen asztaltársukért, barátjukért képesek feladatot ellátni, hanem munkájuk eredményét az egész csoport, a felnőttek, sőt az egész óvodai közösség élvezi, hasznosítja. Óvodáskor végére így jutnak el a munka jellegű tevékenységben egy magasabb szintre, melynek alapja a munka szeretete és felelősségérzet mások iránt.

Az óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenységek:

- a játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti;(játékrakás,felelősi munkák, öltöző, mosdó, csoportszoba rendjének visszaállítása)
- munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés ...);
- a csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések-ajándékok készítése ..);
- az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása);
- a játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása)

Munkajellegű tevékenységek kapcsolata a mozgással:

- finommotorika fejlesztése
- szem-kéz koordinációja
- nagymozgások fejlesztése
- térbeli viszonyok
- egyensúlyérzék fejlesztése
- szem – láb – kéz koordináció fejlesztése

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Példamutatásával, segítőkészségével, mintájával járuljon hozzá a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség,

kötelességtudat, céltudatosság) alakításához. A munkajellegű tevékenységek fajtáit és fázisait ismerje. A gyermekeket életkori sajátosságaiknak megfelelően vonja be.

Ösztönözze a gyermekeket a pontos, precíz munkavégzésre. Irányítsa önállóan a naposok munkáját.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- legyenek meg az adottságaik az iskolai munkavégzéshez
- önállóan kedvvel kapcsolódjanak be az önkiszolgáló munkába
- legyenek képesek a társaik érdekében végrehajtott munkavégzésre
- képességeik és vágyaik alapján végezzék a rájuk bízott feladatokat.

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás szinterei szervezeti formái:

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részében utánzásos, spontán, és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése.

Cél: a 3-7 éves korú gyermekek kognitív, érzelmi és szociális érési folyamatának segítése, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakítása, életkornak megfelelő korrekció és prevenció. A gyermekek óvodás kor végére belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódnak.

Feladat:

- a gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve által az értelmi képességek fejlesztése,
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás megalapozása,
- a kíváncsiságot felkeltő, sokoldalú cselekedtetés során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása által az egyszerű gondolkodási műveletek fejlesztése,
- beszélgetésekkel a gyermekek kommunikációs képességeinek, a beszélőkedv aktivizálása,
- az érzékelés, észlelés mozgás összekapcsolása,
- a gyermekek eljuttatása az önkéntes tanulástól a szándékos tanulás vágyához,
- iskolai tanuláshoz szükséges akarati tulajdonságok alapjainak lerakása,
- a testi fogyatékosságból adódó hátrányok csökkentése.

A tanulást személyiségfejlesztésként kezeljük. Azt valljuk, hogy a gyermekeket nem alakítani akarjuk, hanem a szükséges feltételek megteremtésével, és az egész napos tudatos nevelői magatartással alakulni engedjük.

Arra törekszünk, hogy a gyermek találja meg az érdekes, ösztönző körülmények között a számára legmegfelelőbb tevékenységet, tanulási helyzeteket. A játékoság biztosítása mellett, kötött, vagy kötetlen formában játékos feladatokkal igyekszünk fokozni érdeklődésüket, segítve gondolkodásuk fejlődését.

A nevelőtestület egyetért abban, hogy a gyermeket érheti kudarc a tanulási folyamatban.

Fontos azonban figyelni arra, hogy a szervezett tanulási folyamatokban lehetőség szerint ne érje kudarc a gyermekeket! Ezért is tartjuk szerencsésnek a jól bevált párhuzamosan több helyszínen működő mikro csoportos szervezeti formát, amelyben az egyéni fejlettségüknek megfelelően segíthetünk, persze csak annyit, amennyit szükséges. Ez a forma alkalmas arra is, hogy a gyermekeket kérdezésre, a szükséges segítség kérésére szoktassuk.

Egységesen gondolkozunk ily módon abban is, hogy a gyermekek próbálják önállóan megoldani a problémáikat és kérjenek segítséget, ha szükséges.

A gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése tehát az egész nap folyamán történik, *ehhez persze elengedhetetlen a szakképzett dajka nénik segítő együttműködése*

Az óvodai tanulás szélesen értelmezett, az egész nevelés folyamatát átható tevékenység.

Kiindulási pontjaink:

Maga a gyermek. Cselekedeteit érzelmei vezérik, de képes együttműködésre, alkotásra, belső fegyelem megtartására, ha érdeklődésére, egyéni képességeire alapozunk, ha tiszteljük őt.

Az igazi nevelőerő az *óvónő személyisége*, aki szeretetteljes, türelmes magatartásával képes a „másság” elfogadására. Ösztönző, segítő, együttműködő, bizalmat keltő, céltudatos programja a gyermekek képességeit-önmagához képest- a legmagasabb szintre juttatja.

Jó humorérzéssel rendelkezik, képes az önkontrollra, önfejlesztésre. Modell a gyermekek számára.

A nyugodt tanulás feltételeinek fontos tényezője: *az óvoda*. A jól átgondolt szokásrendszer, a célszerű berendezett, megfelelően tagolt-2-3 gyermek szocializációjára alkalmas játszósarkokkal kialakított- csoportszoba, a változatos és folyamatos tevékenységek biztosítása.

Alapelveink közé soroljuk: a gyermekek *személyiségének ismeretét*, az egészséges alapokra épülő differenciálást, az egyéni képességekhez kötődő fejlesztést, komplex módszerek alkalmazását, integrációt a területek között, a játék és a tanulás állandó kölcsönhatását.

Törekszünk arra, hogy az adott gyermekeket és gyermekcsoportokat fejlettségüknek

megfelelően fejlődhessenek tovább. Feladatunknak tekintjük, hogy bátran forduljanak hozzánk, játékaikban egyenrangú partnerként, veszünk részt.

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A tanulás, az életet végigkísérő folyamat, alapfolyamat, amely az óvodáskorban, az alaptevékenységben: a játékban a leghatékonyabb. A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, a játékban integrált tanulás mellett az óvodapedagógus által felajánlott, tudatosan tervezett és szervezett kötelező (mozgás-torna) és „kezdeményezett kötetlen folyamatban” is megvalósulhat. A felajánlott tevékenységek rendszeres, módszeres műveltség tartalmat közvetítő szerepet töltenek be, közvetlen megfigyelést, tapasztalást biztosítanak tevékenységekbe ágyazva.

7.9. Tehetségigérek gondozása komplex tehetségműhelyekben

A tehetséggondozást komplex fejlesztő programokkal lehet megvalósítani. Az egyes tehetség műhelyekben helyben a *gyermek átlag feletti adottságát, képességét kihívásra készítjük*, olyan kooperatív játékokkal, amelyek mindegyike célirányosan *fejleszti a gyermek kreatív adottságait, képességeit*. Ezeket a programokat komplexé teszi az is, hogy mindezt olyan motivált légkörben kell levezetni, ami a *gyermek motivációs adottságait, képességeit fokozni tudja a speciális terület irányába*. A gyerekek általában párokban munkálkodnak úgy, hogy az azonos képességű gyerekek egy párt alkotnak. Ezek biztosítják a gyermekek erős oldalának fejlesztését. Viszont a műhelymunkában a gyermekek gyenge oldalaira, hiányosságaira is koncentrálni kell, Ettől komplex a műhelymunkák programja.

Öt típusú tehetségműhelyben történik a gyerekek tehetséggondozása képességfajták szerint.

Tehetségterületek-képességterületek	Műhelyek a speciális tehetségigérek gondozásához
1. Nyelvi tehetségterület:	Meseműhelyek, idegen nyelvi műhelyek
2. Térbeli–vizuális tehetségterület	Képalkotással, plasztikai munkával, kézimunkákkal foglalkozó, műhelyek

	(barkácsolás stb.)
3. Testi-kinesztetikus tehetségterület	Mozgásos tevékenységműhelyek, népi játékok, táncprogramok, modern tánc, mozgáskotta
4. Logikai–matematikai tehetségterület	Logikus gondolkodást elősegítő műhely-, sakkjátékszótér

A tehetséggondozó program bevezetése felmenő rendszerben történik a 2018/19-es nevelési évtől. Első évben az iskolába készülő gyerekek kerülnének beválogatásra az egyes műhelyekbe. 15 főnél több gyermek ne legyen egyetlen egy műhelyben sem, hogy hatékony legyen a fejlesztés a sokféle differenciált lehetőségekkel.

Az gyermekeknek a leggazdagabb folyamatos fejlesztést a játéktevékenység biztosítja, ha ahhoz a hely, idő, élmény, kiegészítő, kreatív játékeszközök biztosítva vannak. Ezért a játéktevékenységet, mint a tehetséggondozás általános területét ki kell emelnünk.

*Az általános tehetséggondozás kiterjed a teljes óvodáskorra, és minden gyerekekre, hisz, mindenkiben megkeressük a legjobb adottságokat, és nem a hátrányaikra fókuszálva fejlesztjük őket, hanem a **speciálisan** erős értékeik szerint.*

Tehetség ígéreték beválogatása a műhelyekbe:

<p>TEHETSÉGIGÉRETEK FELFEDEZÉSE, AZONOSÍTÁSA</p> <p>Idő tartama: 3–5 éves korig a tevékenységekben</p> <p>A megfigyelést végzik: a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok</p>
<p>TEHETSÉGIGÉRETEK BEVÁLOGATÁSA</p> <p>A megfigyelést végzik: a gondozó műhelyek vezetői</p>
<p>SPECIÁLIS MŰHELYEK HATÁSVIZSGÁLATA</p> <p>A megfigyelést végzik: a tehetséggondozó óvodapedagógusok</p>

A 3-4 éves korban az egész nevelési éves megfigyelések már hozhatnak eredményeket a gyermekek kivételes adottságainak feltérképezésében. 4-5 éves kortól kezdve, az egyértelműen azonosított tehetségigéretknél, az óvodapedagógusok elindíthatják az egyéni fejlesztéseket is integráltan, a saját csoportjukban.

Az óvodai gondozóműhelyekbe a gyerekek beválogatása 5 éves kortól kezdődik. Minden tehetségműhely évi harminc órás tehetségfejlesztős tevékenységeket szervez maximum 15 gyerek részvételével. Páros, mikrocsoportos egyéni gyakorlatokban történnek a tevékenységek. Hatásvizsgálat szükséges a 30 órás tevékenységek leteltével.

A tudatosan tervezett és szervezett tanulási folyamat szervezeti formái:

- Egyéni
- Páros
- Mikro csoportos
- Kooperatív tanulás technikák
- Fél csoportnak szóló korosztályi bontásban-tornatermi mozgás tevékenység
- Egész csoportnak szóló

A tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása:

Arra törekszünk, hogy az óvodában megszerzett tanulási tapasztalatok pozitívan befolyásolják a későbbi iskolai tanuláshoz való viszonyukat is.

Nem mindegy hogy milyen érdeklődés fejlődik ki a gyermekekben a tanulással kapcsolatban, képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás érdekében. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban.

Természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő feladatokról van szó. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra, és a differenciált fejlesztésre. Egy adott téma feldolgozásakor az egyéni képességeket figyelembe véve próbálunk differenciált feladatokat adni, többféle lehetőségeket felkínálni egy adott képességtípus gyakoroltatásában, fejlesztésében.

A sikerélmények erősítik a gyermekek önbizalmát, és bátorságot adnak az újabb nehezebb feladatok megoldásához.

Kötelező tevékenységek:

A csoport valamennyi tagja egyszerre, illetve csoportbontásban vesz részt a foglalkozáson, kötelező jelleggel, de ez a kötelezőség nem jelenthet kényszert a gyerek számára.

- szervezett mozgás a tornaszobában, ovi-foci pályán (heti 2 alkalommal)
- mindennapos mozgástevékenység (azokon a napokon, amikor nincs más mozgásos tevékenység)
- munka jellegű tevékenységek (pl. saját személyükkel kapcsolatos feladatok stb.)

Szabadon választható tevékenységek, és kötetlen tanulási folyamat (a hét minden napján)

A kötetlen folyamatban óvónői kezdeményezéssel motiválunk, a kezdeményezés módját mindenki szabadon választhatja meg. A kötetlenség a gyermekek önkéntes részvételében, és a tanulási folyamat időpontjának megválasztásában nyilvánulhat meg.

- játék
- munkajellegű tevékenységek
- rajzolás, mintázás, kézimunka
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ tevékeny megismerése

Az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek rendszere

- *Kötelező formában szervezett mozgásfejlesztés.*
- *Szabadon választható tevékenységek, kötetlen tevékenységközpontú tanulási folyamat:*
A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetekből, gyermeki kezdeményezésekből, vagy felajánlással, indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése.

A felajánlott tevékenységek jellemzői:

A gyermekek szempontjából:

- a választás, a döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel;
- a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú(5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezése

- a tevékenységbe ágyazott műveltségtartalom integráltan kerül több szempontú megközelítésre;
- a gyermekek a cselekvés, a tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal, és a személyes kontaktus, beszélgetések során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik;
- a gyermekek a felnőtt, a kortársak mintájának utánzásával, valamint felfedezéssel, kísérletezéssel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és bevetés aktivizálásával játékosan tanulnak.

Az óvodapedagógus szempontjából:

- a tervszerű, átgondolt, de a gyermekek által formálódó, változó, kreativitásukkal, önállóságukkal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúráközvetítő szerepe;
- a kezdeményezett, felajánlott lehetőségek fejlesztő hatása komplexitásra törekvő
- az óvodapedagógus személyes mintaadó szerepe kiegészíti a gyermekek önálló tevékenységeit, közreműködése minden helyzetben a gyermekek fejlettségétől és igényeitől függ;
- a felajánlott tevékenységek differenciálása

8. Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei

Az intézmény hagyományainak kialakítása, áplása, ezek fejlesztése, bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és gyermekközösség minden tagjának kötelessége. Egyházi, és óvodai ünnepeknek évszázados hagyományai vannak. A hagyományok azok az alkalmak, visszatérő események, szokások, amelyeknek segítségével nemzedékről, nemzedékre megőrizhetjük tudásunkat, tapasztalatainkat. Az egyházi és nemzeti ünnepek és megemlékezések rendezése és megtartása a gyermekek vallási, nemzeti identitástudatát alapozza, fejleszti, hazaszeretetünket mélyíti. Az óvoda egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösség formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják. A gyermekeket a felnőttek és az egymás iránti tiszteletre nevelik. Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét” az egyházi ünnepek adják. Az ünnepek legfőbb célkitűzése – az Isten és emberszeretet elmélyítése. Feladatunk az ünnep tartalmának megismertetése a gyermekek életkori sajátosságait figyelembevéve.

Óvodánkban hagyománnyá kívánjuk tenni, a közös szentmisén való részvételt – óvodásainkkal és szüleikkel részt veszünk az évnnyitó Veni Sancte és az évváró Te Deum-os szentmisén.

Családias, szeretetteljes légkörben zajló ünnepeink egy része össz óvodai szintű, más része a csoportokban kerülnek megünneplésre.

- Óvodai ünnepeink: Szeptember- Az óvodánk születésnapja, (szeptember 14)
Terményáldás, Mikulás, Karácsony, Húsvét, Március 15-e, Gyermekheti programok- Iskolába készülők búcsúztatása(Kiröptető)
- Csoportok ünnepei: Apák napja,Anyák napja, Születésnapok, Húsvét, Házszenelés, Gyertyaszentelés, Hamvaszkodás

Egyházi ünnepeinken a világ felfedezésében a kisgyermek, a szülők és közvetlen környezetének megismerése után ismerje meg a Mennyei Atyát is. Kezdeti fokon hozzuk kapcsolatba a kisgyermeket Istennel, az Isten és emberszeretettel. Megszerettjük velük a vallásos szokásokat, élményeket nyújtunk. Kapcsolatba hozzuk őket a vallási ünnepek tartalmával, lehetővé tesszük azok átélését.

Szeptember- Szent Mihály hava :

- Veni Sancte
- Kisboldogasszony ünnepe (szept.8.)
- Szent Mihály (szept.29)

November- Szent András hava :

- Mindenszentek, Halottak napja (nov.1-2.)
- Szent Imre herceg (nov.5)
- Szent Márton katona, püspök (nov.11.)
- Árpádházi Szent Erzsébet (nov.19.)
- Adventi előkészület

December – Karácsony hava:

- Szent Miklós püspök , Mikulásvárás (dec. 6.)
- Adventi időszak, Karácsonyi készülődés
- Jézus születésének megünneplése

Január – Boldogasszony hava:

- Vízkereszt, Házszenelés (jan.6.)

Február – Böjtelő hava:

- Gyertyaszentelő Boldogasszony, Gyertyaszentelés (febr.2.)
- Szent Balázs püspök, Balázs áldás (febr. 3.)
- Farsang

Március – Böjtmás hava:

- Hamvazószerda, Nagyböjti időszak, Húsvéti előkészület
- Szent József napján Apák napja
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.)
- Húsvét vigíliája, Jézus szenvedése (március vagy április)

Május – Pünkösdi hava:

- Pünkösdi

Június – Szent Jakab hava: Te Deum

Nyáron:- **Nagyboldogasszony ünnepe** és az államalapító Szent István ünnepe

Nemzeti ünnepeink megünneplésekor célunk a hazaszeretet csírájának ápolása, a szülőföld szeretetére nevelés, népünk, nemzetünk jeles eseményeiről való megemlékezés, hagyományőrzés, ismeretnyújtás.

Gyermekekkel március 15.-ére emlékezünk óvodai ünnepség keretében huszárjárással.

9. ÓVODÁNK DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERE

Az óvoda kiegyensúlyozott és kiszámítható működési rendjének biztosításához egyrészt **a működést szabályozó jogi** (törvényekre, kormány/miniszteri rendeletekre, fenntartói szabályozókra, intézkedésekre épülő belső szabályozó), másrészt a **tartalmi munkához keretet adó pedagógiai** (pedagógiai program, vezetői koncepció, éves pedagógiai munkaterv, nevelési/fejlesztési terv, a gyermeki fejlődés nyomon követése) **dokumentumokkal** rendelkezünk, amelyek az intézmény minőségügyi dokumentum rendszerének elemei is egyben.

Óvodánk alapidokumentumai

- Alapító Okirat
- Házi rend
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Pedagógiai Program
- Munkaterv

- Félévi, éves beszámolók
- Intézményi Önértékelési Program
- Gyakornoki Program
- Továbbképzési program, éves beiskolázási terv

Az intézmény dokumentumainak felülvizsgálati határidejét a vezető tartja nyilván és kezdeményezi. A felülvizsgálatot, az aktuális módosítás menetét a vezető és helyettesei, a vonatkozó törvényi szabályozások tükrében áttanulmányozza.

A szülői szervezet választott képviselőinek véleményét kikérve a nevelőtestület a javaslatot figyelembe veszi és dönt.

Tanügyi dokumentáció

- Előjegyzési és felvételi napló- Az óvodavezető tartja nyilván, az óvodatitkárral közösen kerül vezetésre.
- Felvételi és mulasztási napló

A csoportok óvodapedagógusai vezetik, pontos, naprakész adatkezeléssel és nyilvántartással.

- Óvodai törzskönyv- Az óvodavezető tartja nyilván, az óvodatitkárral közösen.
 - Csoportnaplók

A csoportok óvodapedagógusai vezetik, pontos, naprakész tartalommal.

Pedagógiai dokumentáció

- Pedagógiai Program
- Éves munkaterv
- Pedagógiai csoportnapló
- A gyermeki fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok Módszertani eszköztár (Cseperedő)

Éves munkaterv

A munkaterv szerves részét képezi az intézmény stratégiájának. Megtalálhatóak benne az adott év feladatai és azok ütemezése. A munkaterv javaslatát az óvodavezető készíti el az évnyitó nevelési értekezletig, ahol a nevelőtestület megvitatja és dönt a jóváhagyásáról.

Pedagógiai csoportnapló (papír alapú)

Tartalma: nyitólap, a csoport óvodapedagógusai és dajkája, a csoport összetétele a nevelési év elején és végén, a gyermekek névsora, jele, születésnapjai, óvoda-család kapcsolat ,

adatkezelési nyilatkozatok(a szülői aláírt nyilatkozatok is), a csoport napirendje, heti rendje, éves nevelési – cselekvési terv, projekt témáknak megfelelően tematikus tanulási tervek

A pedagógiai napló vezetése rendszeres és folyamatos, az egy csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus közös feladata.

Az éves nevelési- cselekvési tervek elkészítése határidőre történik.

Feladataink meghatározásánál az előző évi értékelést figyelembe vesszük.

A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció, fejlődési napló-(Cseperedő)

Mérés, értékelés: a *fejlődés folyamatos nyomon követése* A köznevelési törvény egyértelműen rögzíti, hogy az óvodákat - ezzel együtt az óvodásokat is - értékelni és mérni kell

A folyamatosság nem csak azt jelenti, hogy többször, hanem azt is, hogy apró részletekben, egyszerre csak egy kicsi területet célozzunk meg.

Óvodánk programjának alapja a gyermek- megfigyelésének alapján végzett elemző munkára épített- fejlesztő tevékenység.

A megfigyelés az óvodapedagógus egyik legfontosabb eszköze, hiszen az óvodás korú gyermek folyamatosan érik, változik, tehát az érés, mint lélektani folyamat, amely megteremti a tanulás belső feltételeit a szervezetben, a valóságban tényleg működik. Ez a rendszer azonban minden területen folyamatos, és nem mindig alkalmankénti mérést igényel.

Intézményünk új mérési-értékelési rendszert dolgoz ki, mely a gyermekek egyéni fejlődési ütemét követi nyomon. E mérési módszer alkalmazásával megismerjük a gyermekek képességeinek, részképességeinek gyengeségét, erősségét, fejlesztésének irányultságát. Tehát a mérésünk eszköznek szolgál a fejlesztéshez, a tehetségműhelyekbe való beválogatást segíti elő.

Egy nevelési évben kétszer történik a mérés és regisztráció: októberben és májusban. Az őszi felmérés eredménye tükrében készíthetjük el az egyéni fejlesztési tervet, ezáltal végezzük az egyéni fejlesztést a nevelési év folyamán. Majd az ismételt tavaszi felmérés eredményének regisztrálása mutatja meg a gyermek önmagához viszonyított előremozdulását, vagy éppen stagnálását. Ez az eredmény a következő nevelési évben kiindulópontként szolgál a továbbfejlesztés viszonylatában, amely folyamat követi a PDCA-SDCA ciklus logikáját.

Négy korosztályra van lebontva a mérési és egyéni fejlődés regisztrálásához szükséges fejlettségmérő lap. Mindig az aktuális korcsoportnak megfelelő mérőlapokat használjuk adott nevelési évben, az előző évben mért eredményekhez folytatólagosan kapcsolva, így a három- négy év elteltével egzakt módon tudjuk nyomon követni a gyermek személyiségének

önmagához viszonyított fejlődését.

A mérési eljárás fázisai:

- A gyermek óvodáskor előtti élettörténete
- A beilleszkedési, bemeneti szakasz mérése
- Fejlődésmérő lapok
- Fizikális adatok, biológiai szükségletek
- Mérési, értékelési módok a kiscsoportban
- Mérési, értékelési módok középső csoportban
- Mérési értékelési módok nagycsoportban

Iskolaérettségi képességek mérése, dokumentálása

Fejlesztőpedagógus által összeállított részképességekre kiterjedő mérés az 5. életévet betöltött gyerekeknél. A mérés a következő területekre terjed ki:

- Általános tájékozottság
- Emberalak ábrázolás(részletesség,motoros kordináció)
- Formamásolás(szerialitás,iránytartás,reprodukálás)
- Vizuális diszkrimináció
- Vizuo-motoros koordináció
- Vizuális differenciálás(azonosság,különbség feismerése)
- Analízis-szintézis
- Vizális szeriális emlékezet
- Akusztikus differenciálás
- Szabályfelismerés,mintakövetés
- Téri orientáció térben
- Téri orientáció síkban
- Eseményképsor (klausalis gondolkodás)
- Számfogalom, mennyiségfogalom
- Grafomotorika
- Beszédértés (mese)
- DIFER számlálás
- Írás-mozgás koordináció
- Analógiás gondolkodás
- Tapasztalati összefüggés

A mért eredmények ismeretében a fejlesztőpedagógus javaslatot tesz a részképeség hiányt mutató gyerekek iskolaérettségi vizsgálatára a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága felé. Így minden év őszén szülői egyetértéssel az óvoda beutalja a gyerekeket, és az iskolaérettség megállapításáról a szakszolgálat dönt. A szülő kezdeményezésére szakértői vizsgálat kérése nélkül is maradhat még egy nevelési évet az augusztus 31.-ig 6. életévét betöltött gyermek, ha azt az OH illetékes bizottsága a szülő által feltöltött alátámasztó dokumentumokból úgy ítéli meg. A szülői kérelmet, és a kérést alátámasztó dokumentumokat minden naptári év január 31.-ig a szülő nyújtja be az Oktatási hivatal elektronikus adatlapján, és postai úton is.

Intézményi Önértékelési Program

Az óvoda ötéves ciklust felölelő önértékelési programja tartalmazza az intézményi önértékelés előkészítését, megvalósítását, és az értékelésre vonatkozó eljárásrend általános szabályait. Az óvodai dokumentumok alapján a programba kidolgozásra kerül a pedagógus, a vezető, és az intézmény általános értékelésének az adott óvodára érvényes szempontsora, belső elvárás rendje. Ez a program éves önértékelési tervben determinálódik, amely részletesen tartalmazza az adott évben értékelésre kerülő pedagógusok, vezetők nevét, az értékelés elemeit, az értékelési feladatokat végző pedagógusok nevetés az értékelésben közreműködő partnerek bevonását.

10. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

A gyermekvédelem a társadalmi kultúra átadó és fejlesztő tevékenységének része. Biológiai, anyagi, egészségügyi, művelődésügyi, szociális, pszichés, jogi, igazgatási feltételek komplex biztosításával segíti a gyermekeket.

Intézmények, amelyeken keresztül szervezi:

- Bölcsőde
- Óvoda
- Iskola
- Gyermekjóléti Szolgálat vagy szolgáltatás
- Családsegítő Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálatok
- Egészségügy (védőnői hálózat)
- Non profit szervezetek (alapítványok, egyesületek).

Halmazottan Hátrányos helyzetű valójában az a gyerek:

- Aki az átlagosnál nehezebb körülmények között él.
- Környezeti ártalomnak kitett
- Aki gátolt abban, hogy adottságainak megfelelő ütemben fejlődjenek képességei (érzelemhiány, törődés hiánya, újjazdagok).
- **Akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó nem biztosítja.**
- A gyermek folyamatos agresszióknak, bántalmazásnak van kitéve
- Alultáplált.
- A normális emberi élethez méltatlan lakáskörülmények között él.

Az ilyen gyermekek részére az egyéni fejlődési ütemükhöz igazított megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelést biztosítunk. Az óvodai nevelés során tudatos pedagógiai támogatással jelentősen csökkentjük az óvoda-iskola átmenetből adódó iskolai kudarcokat. A hátrányos helyzetből származó lemaradásokat sikeresen ellensúlyozzuk a szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel, módszerekkel, a szülőket partnerré tesszük. A családdal szorosan együttműködve, a szülőkkel egymást kölcsönösen tisztelve valósítjuk meg, melyben nekünk, óvodapedagógusoknak helyzetünknel és képzettségünknel fogva kiemelt szerepünk és felelősségünk van.

Tilos a hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a megalázás, a megfélemlítés.

A gyermek érdeke és jogai:

- Minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez.
- Mint fejlődő személyiséget különös védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

A szülők jogai és kötelességei:

- Gondoskodnia kell a gyermeke testi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítani kell az óvodáztatás, illetve a tankötelezettség teljesítését.
- Figyelemmel kell kísérnie gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, meg kell adnia ehhez minden segítséget.
- Kötelessége elősegíteni gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda rendjének a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Meg kell tennie a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.

- Tiszteletben kell tartania az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.
- Rendszeresen kapcsolatot kell tartania gyermeke pedagógusaival.

Gyermekvédelmi feladataink:

- Odafigyelés a gyermekekre!
- A gyermek teljesítményében, magatartásában, hangulatában, lelkiállapotában bekövetkezett változások jelzések számunkra.
- Derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése!
- A mássággal való természetes együttélés, tolerancia!
- Egyéni bánásmód, a gyermeki jogok biztosítása. Az adottságoknak megfelelő bánásmód!
- Interaktív, saját élményű tanulási folyamat megszervezése!
- Rávezetni a gyermeket arra, hogy mire képes.

A gyermekvédelem minden pedagógus feladata

Speciális gyermekvédelmi feladatok:

A speciális feladatok ellátása óvodánkban **a gyermekvédelmi megbízott** feladata.

Feladatai:

Kapcsolattartás:

- A szülőkkel
- Az óvodapedagógusokkal
- Óvodai szociális segítővel
- A segítő intézményekkel

(Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, non profit szervezetek, védőnő a Polgármesteri Hivatal szociális csoportja, gyámhivatal).

Tájékoztatás és információközvetítés:

- óvoda vezetővel
- A szülőkkel (A helyzettől függő segítségre tesz javaslatot).
- Saját kolléganőivel

Különböző programok szervezése

- Az óvoda vezetővel együttműködve:
- *Prevenációs programok*
- *Fejlesztő programok*

- *A jelzőrendszer működtetése:*

Ennek feltétele:

A **hátrányos helyzet** és a **veszélyeztetettség** felmérése, feltérképezése.

Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat **azonnali** értesítése.

Először gondozásba veszik a gyermeket, a szülőknek önkéntes alapon együtt kell működni az egyéni gondozási terv megvalósításában.

Amennyiben védelembe vételre kerül sor, a szülőknek kötelező együttműködni az egyéni gondozási terv megvalósításában.

- *Az óvoda gyermekvédelmi munkatervének elkészítése.*
- *Az ingyenes étkeztetés miatt is napra készen vezetni a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekről szóló kimutatást.*
- *Részt venni – ha meghívják - jelzőrendszeri értekezleten, esetkonferencián, ahol a település szakemberei vesznek részt.*
- *Igazolatlan hiányzás miatt jelzés a jegyzőnek.*
- *Környezettanulmány készítése a csoportban dolgozó óvodapedagógussal együtt.
Feltétlenül kérni kell a Gyermekjóléti Szolgálat, vagy a Családsegítő Központ segítségét is!*
- *Esetmegbeszélés szervezése és vezetése intézményen belül.*
- *Pályázatírás, forrásteremtési lehetőség felkutatása*
- *Önképzés.*

Gyermekvédelmi felelős végzi a gyermekvédelmi munka koordinálását, valamennyi tagóvodába. A köznevelési és a gyermekvédelmi törvény, valamint a köznevelési törvény alapján végzi munkáját.

A Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata az óvodákban:

- A veszélyeztetett, a hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek
- felmérése a csoportok óvodapedagógusaival közösen. Az eredmény alapján nyilvántartás készítése, folyamatos, napra kész vezetése.
- Nehéz helyzetbe került gyermekekhez a szakemberek megkeresése, a speciális
- gondozás segítése, jelzés a megfelelő szervezet felé.
- Családlátogatások a gyermek és a család alaposabb megismerése érdekében.

- Kapcsolattartás, együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal és szükségszerűen más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (óvodai szociális segítővel, gyámhatóság, Családsegítő Központ, Védőnői Szolgálat, iskola stb.)
- Esetmegbeszélések a csoportvezető óvónőkkel és a társadalmi szervezetekkel.
- Gyermekbántalmazás védelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén jelzés a megfelelő szervezet felé.
- Nevelési segítség, tanácsadás a szülők részére.
- Javaslattétel a védő-óvó intézkedések megtételére.

A gyermekvédelmi munkával kapcsolatos dokumentáció:

- Veszélyeztetett, hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről nyilvántartás vezetése.
- Családlátogatásokról feljegyzések készítése.
- Nyilatkozatok begyűjtése a HHH. gyermekek szüleitől.
- GYVK-ban részesülő gyermekek nyilvántartása.
- Éves ütemterv készítése az elvégzett feladatokról.
- Nevelési év végén összegző értékelés készítése az elvégzett munkáról.

A családdal, a pedagógusokkal, és a gyermekvédelemben dolgozó társszervekkel együttműködve igyekszünk csökkenteni a gyermekekre ható ártalmakat. Arra törekszünk, hogy megvédjük őket a testi - lelki - erkölcsi károsodástól, és ellensúlyozni próbáljuk a veszélyeztető hatásokat

11. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek esetében érvényesek, így a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, maximálisan figyelembe sűrülés specifikusságukat. A sajátos nevelési igény szerinti humán erőforrás megléte, befogadó és támogató légkör, a megfelelő környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte alapfeltétele az

inkluzív integrált nevelésnek.

Legfőbb értékeink között megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítését, az egyéni bánásmód jelentőségét. Ebből következően is feltétlenül hangsúlyt kell fektetnünk az integrált nevelésre. Az integrált nevelésen közös tevékenységet értünk ép és sérült gyermekek között. Az SNI gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sérülés fokától függően természetesen orvosi, pszichológiai szakvélemény is szükséges, mely az integrációra való alkalmasságot bizonyítja. A korai együttneveléssel megpróbáljuk megelőzni a mássággal szembeni elutasítást, az előítélet kialakulását a megélt tapasztalatokon keresztül.

A megerősítés módszerével, azaz sok dicsérettel a helyes cselekedetre, tevékenységre azzal a céllal is, hogy felhívjuk a többiek figyelmét, érdeklődését a másik iránt. Ha mindenki érdekes tud lenni, az segítheti a kapcsolatok kialakulását. A későbbiekben ez adhatja alapját annak, hogy megtanuljanak egymásra odafigyelni, esetleg tudatosan is részt vegyenek egymást segítő tevékenységekben, kapcsolatokban.

Nagy odafigyelést igényelnek a **sajátos nevelési igényű gyermekek**, akik számára a fejlődés lehetőségét integráltan próbáljuk biztosítani, a törvény által kötelezően előírt gyógypedagógus szakember irányításával, és gyógypedagógiai asszisztens jelenlétével. A 2/2005. (III.1.)OM rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiben megfogalmazottak szerint próbáljuk nevelőmunkánkat tervezni.

Az integrált nevelés számunkra egészen pontosan azt jelenti, hogy óvodánk minden gyermek számára megfelelő legyen! A hangsúly a minden gyermek van!- minden gyermek, akár sérült, akár átlagos, akár tehetséges! Hiszen minden gyermek egy-egy személyiség, ebből adódóan másként igényli a vele való bánásmódot. A differenciált bánásmód magába foglalja az integrációt, mint gyakorlatot, hiszen a „mindenki más” elvben tényleg belefér a minden gyerek különbözősége, mássága. Az integrált nevelés az óvodapedagógusok részéről magas szintű felkészültséget igényel. A sérült gyermekek nevelési lehetőségeit éppúgy ismernie kell, mint esetenként a tehetséggondozás lehetséges módjait. *Ehhez nélkülözhetetlen mindaz, amit pedagógusképünkben megfogalmaztuk.*

A nevelőmunkában az eredményességre törekszünk, ami alatt azt értjük, hogy minden gyermek saját magához képest fejlődjön. Kitartó, következetes pedagógiai, pszichológiai tevékenységgel szeretnénk eljuttatni a gyermekeket egy adott fejlettségi szintről egy magasabb fejlettségi szintre, személyiségük sokoldalúságát figyelembe véve!

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként próbáljuk eljuttatni a gyermekeket testileg, lelkileg, szociálisan az iskolai

munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

- A sajátos nevelési igényű gyermekeket az óvodában, a fejlesztés ne terhelje túl, minden tevékenységbe cselekvően, aktívan, érdeklődéssel, önállóságának megfelelően vehessen, vegyen részt.
- folyamatosan készítjük fel az óvodai életre- a szülő bevonásával- s az esetleges akadályok, nehézség leküzdésére.
- Elfogadó környezetet biztosítunk, az érintett szülőkkel való megerősítésükre irányuló kapcsolat, a csoportba járó gyermekek szüleinek elégséges tájékoztatása komplex feladattá tétele.
- A szakemberekkel való folyamatosan konzultáció alapján fejlesztésük a számukra legmegfelelőbb területeken, leghatékonyabban, differenciálással való megvalósítása, amelyek az óvodapedagógusok kompetenciájába tartoznak.
- A gyermek állapotából fakadó szükséglet meghatározás
- a fejlesztés szervezeti kerete,
- az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert (pl. autisták esetén képkártyás rendszerrel való tájékozódás)
- Lehetőség szerint gyógypedagógiai, vagy pedagógiai asszisztens biztosítása azokba a csoportokba, ahová SNI gyerekek járnak.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás

A szakértői bizottság szakvéleményében foglaltakat vesszük alapul. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez. Figyelünk arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, támogató, a fejlődést megerősítő környezet segíti leginkább;
- a gyermek iránti elvárásokat sérülésének jellege, súlyosságának mértéke alapján kell meghatározni;

A habilitáció, rehabilitációs egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, éppúgy, mint az egyéni speciális fejlesztési terv készítése, egyéni haladási

napló vezetése. E mellett óvodapedagógiai fejlesztésüket is maradéktalanul meg kell valósítanunk, amely a gyógypedagógus iránymutatása alapján történik. A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása intézményünkben

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység: magatartászavar, figyelemzavar, hiperaktivitás, agresszivitás, szorongás, visszahúzó magatartás egyre nagyobb számban fordul elő a gyermekek között, és beilleszkedési zavarokhoz, ill. kommunikációs nehézségekhez vezet. A viselkedészavarok többféle tünetet mutatnak, amelyek fokozatosan erősödhetnek. Ezek a tünetek megakadályozzák a gyermek optimális fejlődését, a kudarcok pedig másodlagos tüneteket okozhatnak. Ezért rendkívül fontos a **minél korábbi felismerés** Pontos diagnózis (orvos - pszichológus által) és a célirányos, komplex, összehangolt fejlesztés

Fejlesztőpedagógus nevelési rendszerünkben:

Fejlesztő óvodapedagógusunk heti egy alkalommal mikrocsoportos formában (4-5fő) próbálja a gyermekeket egy magasabb fejlettségi szintre eljuttatni. Az iskolaérettség megállapítása a csoport óvodapedagógusaival közösen, mérési-értékelési feladatok elvégzése a 6 éves korosztálynál.

Tevékenységi –fejlesztési területek:

- Nagymozgások (vesztiburális ingerlés Ayres terápiás eszközökkel)
- Finommotorika (kézi manipuláció)
- Testséma fejlesztés tükör gyakorlatokkal
- Térirányok fejlesztése (térben saját test leképezésével, majd síkban)
- Érzékelés, észlelés (tapintás, szaglás, látás, hallás)
- Beszéd (pösze terápia egyes szakaszai)
- Gondolkodási műveletek (analógiás, klauzális)
- Szocializáció (önbizalom erősítés)

Dokumentáció:

- Egyéni fejlesztési terv, értékelés, szakvélemény
- Haladási naplók

- Fejlődés folyamatos nyomon követése.

12. EGÉSZÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az óvodai egészségnevelési program szemléletesen bemutatja és részletezi az egészségnevelés óvodai szintű feladatait. A program fő prioritása a mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés. Az óvodai nevelés feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, ezen belül a gyermekek egészségének védelme, fejlesztése, az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

Az otthonról hozott szokások és elsajátított képességek, tapasztalatok, kialakított sémák nagymértékben befolyásolják a nevelést.

Azonban az egészséges életmódot a gyermek a környezetétől sajátítja el, ezért az óvodában töltött idő is jelentős hatással bír a gyermeki személyiség fejlődésre. Sőt, egyes modellprogramok hatására képessé válnak saját szülei magatartására is befolyással lenni. Az életmód kialakulásában meghatározó szerepet tölt be az a közösség, amelyben a gyermek él, ez egyrészt a közvetett családi környezet, másrészt azok a közösségek, amelyek mintákat nyújtanak (óvoda, közösségi programok). Az alapvetően utánzással tanult viselkedésminták bevéssznek, és természetesen a káros hatással járók is. A megelőzés egyik leghatékonyabb formája, hogy a gyermekek olyan információ birtokába jussanak, amelyek alapján az egészségtelen életmóddal, és annak minden szegmensével kapcsolatban helytelenítő attitűd alakuljon ki.

A családi minták kiegészítését, korrigálását az óvodai szintéren zajló és ott alkalmazott közösségi modellszereppel lehet megvalósítani. Ezt a nevelési program szemléletesen bemutatja (szabad mozgás biztosítása, heti egy nagyobb kirándulás a környezetünk kínálta gazdag és változatos területekre, évszaknak megfelelő udvari tevékenységek, testkultúra fejlesztése testnevelés foglalkozásokon, mindennapos testnevelés, életritmus, folyamatos életszervezés, testápolás, étkezés, öltözködés).

Alkalmazott modellek: Önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása (csoportszobában, udvaron a szokásrendszer erősítése, természetes anyagok használata, a színek harmóniája öltözködésben, környezetben, személyi higiéniára való igény fogápolásban, fésűlködésben, körömápolásban); rendszeres és igény szerint speciális orvosi ellátás szervezése (rendszeres egészségügyi szűrés tartása, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat-,

pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatosan, a mozgáskoordinációs nehézségek kiszűrése, a korrekciót szolgáló játékos gyakorlatok és terápiák); a nyugodt légkör biztosítása (megfelelő hőmérséklet, szellőztetés, a páratartalom állandó figyelemmel kísérése, szinten tartása szükséges), az évszakváltással járó körülményekhez való alkalmazkodás készségének kialakítása. Ide tartozik még az étkezési kultúra kialakítása és erősítése (eszközök használata, a rágás, pohárból való folyadékfelvétel biztonságos megvalósítása, a gyermekek számára eddig ismeretlen ételek elfogadása, esztétikus terítésre szoktatás megfelelő teríték

biztosításával helyes testtartás kialakítása). A korszerű táplálkozás megismertetése elengedhetetlen a mai kor igényeihez és elvárásaihoz alkalmazkodva, ezen belüli feladatok: egészséges táplálkozási szokások kialakítása szoktatással; mindenkori folyadékigény kielégítése, zöldség és gyümölcs feldolgozó tevékenységének megszervezése, nyersen való fogyasztása.

A megfelelő mennyiségű és minőségű pihenés a gyermek szellemi és testi fejlődésének fontos eleme, ezért az óvoda feladata a pihenés feltételeinek megteremtése.

Az óvodai egészségnevelés sarkalatos pontja az életkori sajátosságához köthető igen magas arányú mozgásigény kielégítésének biztosítása, fejlesztése. Fontos lépései: a testi ügyesség fejlesztése, a környezet mozgásos birtokbavétele, három dimenzióban való biztonságos mozgás képességének elsajátíttatása és fejlesztése, a mozgás és erő kifejtés, a testi jóérzés funkcióörömeinek tudatosítása, a harmonikus és összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

A tisztaság fél egészség - mondja a régi bölcsesség, és ezt az óvodások a higiéniai szokások napi rutinná alakításával, a szabályok betartásával érik el, tiszteltben tartva az intimitást; itt is kiemelve az óvoda korrigáló szerepét a helytelen családi modellel rendelkező gyermekek tekintetében.

Az egészségnevelési program akkor éri el célját, ha annak tartalma a mindennapi tevékenységekbe szervesen beépülnek, és alkalmazkodnak a folyamatos fejlődéshez, modell programokat vesznek át, így valóban és naprakészen biztosított a gyermekek egészségének védelme, testi szükségleteik kielégítése, az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása.

Az ONOAP külön fejezetben fogalmazza meg az óvoda egészségvédő, egészségfejlesztő tevékenységét egészséges életmód alakítása címszó alatt.

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”

Egészségfejlesztési stratégia:

A stratégia célja: Az egészségfejlesztési stratégia célja a szintér programjainkon megvalósuló eseményeken történő holisztikus szemléletű egészségnevelés, egészségfejlesztés megvalósítása.

A stratégia célcsoportjai: Stratégiánk célcsoportja széles körű, hiszen az életmód programok, a szinterek, események közösségi alapon működő társadalmi interakciók.

Közvetlen célcsoportnak tekintjük:

- Az óvodába járó gyermeket

Közvetett célcsoportoknak tekintjük:

- Az óvoda pedagógusait, dolgozóit

- Az óvodába járó gyermekek szüleit, családtagjait, barátait

A stratégia megvalósulási szinterei, állapotleírás:

Stratégiai céljainkat az óvodai és az egyéb rendezvényeken megjelent célcsoportok alapján az alábbiak szerint rendszereztük:

Óvodai szintér fő stratégiai célja: A család mellett az óvoda váljék az egészség kiemelkedő színtérének

- Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítése folyamatos és rendszeres legyen
- óvodai egészségnevelési team együttműködése: óvónő, orvos, védőnő, egészségnevelő,
- gyogyopedagógus, logopédus, rendőr, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, családvédelmi és gyermekjóléti szolgálat munkatársa, rekreáció felelős
- A gyermeki személyiségfejlődéshez kedvező intézményi légkör kialakítása
- Gyermekek rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlatahoz szükséges jártasságokkal a saját és közösségük egészségének védelmében
- Pozitív énképet alakítsanak ki magukról (önértékelés, önelfogadás, önismeret, önbizalom, önbecsülés fejlesztése, segítése)
- Ismerjék fel az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot összefüggését
- Egészséges életstílus kialakítása az egész óvoda környezetében, melyhez feladatunk minden ehhez kapcsolódó program vállalása
- Hatékony kommunikáció, empátia, másság kezelése
- Erőszakmentes konfliktuskezelés
- Új, a kor elvárásaihoz alkalmazkodó nevelési módszerek elsajátítása
- Az óvodások családtagjainak aktív bevonása
- Óvodapedagógusok példamutatása
- Az óvoda egészséges közösséggé válása a kapcsolódó családokkal együtt
- Minőségbiztosítás és annak továbbfejlesztése
- Új érdekszövetségek, kapcsolatrendszerek kialakítása egyrészt a fenntartó és az óvoda, másrészt pedig a külső szervezetek között (Pl. Megyei Kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szerveinél dolgozó egészségfejlesztők, Országos Egészségfejlesztési Intézet, Szakellátó Intézetek, civil szervezetek stb.)
- Pályázati lehetőségek elérésével források biztosítása a célok elérésére

Kulturális, közösségi szintér fő stratégiai célja: (egyéb, óvodán kívüli programok esetében):

Fő stratégiai cél: az életminőség és az egészség, mint rendezőelv segítségével építsünk közösséget. A közösségi alapú egészségfejlesztés elterjesztése, a közösség, mint érték, és mint multiplikáló erő megjelenítése annak érdekében, hogy javuljon egy adott közösségben élő személyek életminősége és egészségi állapota, és a programok tervezése és megvalósítása során olyan gyakorlat alakuljon ki, mely a közösség tagjainak a folyamatba való bevonását, a beleszólás és az aktív közreműködés

lehetőségét biztosítja; erősíti az egyének, közösségek autonómiáját, önbizalmát, egyúttal felelősségérzetét is.

Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra - BAJNOKSÁG

Cél: Játékos formában az egymás elfogadása mellett az egyéni és közös célokért küzdő szellem felélesztése a gyermekekben, motiválás. A bajnokságok mozgásos tevékenységekből épülnek fel, melyek egyrészt az ügyességre, az erőre, másrészt a koncentrációra és a csapatmunkára ösztönözik a gyermekeket.

Tevékenység leírása: 4 fordulóból álló sportrendezvény, mely eredményhirdetéssel, díjazással zárul. Az egyes fordulók egy hét eltéréssel kerülnek megszervezésre, ahol bajnokságok résztvevői természetesen az óvodás gyermekek.

Módszer, eszközök: A versengéssel, az egyéni érdekek érvényesítésével, elfogadtatásával kapcsolatos érzelmek gyermekkori alakulásával kapcsolatban több hazai és nemzetközi vizsgálat is született, melynek eredményei alapján már az óvodások is tisztában vannak a győzelemhez és a veszteshez kapcsolódó érzésekkel, melyeket évek múlva iskoláskorukban pedig már egyértelműen el tudják különíteni egymástól, vagyis felismerik azokat a helyzeteket, amikor irigységet éreznek és azokat, amikor féltékenységet, és azokat, amikor örömet a sikerben.

A versenyek, bajnokságok, melyekben dominálnak a játékok, ezen belül a mozgásos játékok (és akár a mozgással töltött szabadidős tevékenységek) nemcsak a testi fejlődés, a testi egészség fejlesztésének, kondicionálásának, a motoros képességek és készségek kialakításának és továbbfejlesztésének eszközei, hanem megfelelő alkalmazásuk esetében,

tervezett és tudatos pedagógiai munkával a gyermeki személyiség egészére is jótékony hatással vannak.

Az egyéni siker és kudarcélményeken és a fentebb említett személyes kompetenciákon túl szintén lényeges a szociális kulcskompetenciák kialakításának lehetősége a mozgásos játékok segítségével.

A mindennapos testnevelés bevezetése az óvodai szintereken új megvilágításba helyezte a mozgás fontosságát. A bajnokságok alkalom arra, hogy a foglalkozások alatt elsajátított készségeket kamatoztathatják, bemutathatják, összemérhetik egymással. A jogszabályváltozás előtt a testnevelésben a küzdőképességet, tűrőképességet szoros folyamatban végzett tevékenységekkel fejlesztették, a cselező képességet, célzó képességet szintén folyamatban végzett tevékenységekkel, a figyelemkoncentrációt, a tartós figyelmet, a megosztott figyelmet, helyzetfelismerést, leleményességet csupán lazább folyamatban végzett tevékenységekkel, addig a szociális képességek fejlesztésére és a lelki egészségvédelemre a terület szakemberei elegendőnek tartották, ha alkalomszerűen fordítanak figyelmet.

Méltatlanul a háttérbe szorult a szociális képességek között az együttműködés, a figyelmesség, a vezetési képességek, a vezethetőség, a segítségnyújtás, a segítség elfogadása, a konfliktuskezelés, a társértékelés, a társismeret, az őszinteség, a lelkiismeretesség, a felelősség, a bátorság, a vidámságigény, a humorérzék, a szorongás leküzdése, a félelem leküzdése, a sikerézés és a győzelem feldolgozása, a sikertelenség és a vereség feldolgozása, az önbizalom és a demokratizmus.

Ezen tulajdonságok közül a legtöbb tanult, és vannak ösztönös tényezők, hiszen ezekhez hozzájárul a gyermek személyisége, temperamentuma is, mely öröklött. Fontos, hogy Magyarországon is hagyománnyá váljanak ezeknek a hasznos tulajdonságoknak már óvodai szinten történő felélesztése, megtanulásának, elsajátításának lehetősége, mert a gyermeki befogadás ebben a korban a legnyitottabb. Ezek alkalmazásának egyik legjobb módszere a csapatjáték, a mozgásos együttes játékok, melyek során a kommunikációs és együttműködési kompetencia, és a

felelősségvállalás is fejlődik. Az önfeledt játék alatt létrejövő pozitív emóciók tovább erősítik az eddig felsorolt jó hatásokat. A mozgásos játék, versengés így nem kizárólag fizikai, hanem összetett, komplex fejlesztőtevékenység is.

Eredmény: A bajnokságok négy alkalmával folyamatos megmértetések zajlanak, és reményeink és tapasztalataink szerint a gyermekek egyre motiváltabbak, egyre aktívabbak lesznek, és a bajnokság zárásával valóban a legkitartóbbak állhatnak a dobogóra. Fontos, hogy olyan gyermekek is képesek legyenek megmutatni tehetségüket, akiknek eddig erre nem volt

lehetőségük, illetve a nehezebb élethelyzetekben, hátrányos helyzetben lévő óvodások számára is idő és alkalom adódik a saját értékeik kibontakoztatására, hiszen a bajnokságban sokat számít az egyéni teljesítőképesség és az akarat, feljüket különös figyelemmel viseltetünk.

Belső kommunikáció: Az óvodában a bajnokságok eredményei a faliújságra felkerülnek, a gyermekek számára is érthető képi formában, illetve rajzokat készítenek, melyek szintén a csoportszobák falán kerülnek kifüggesztésre.

Külső kommunikáció: A faliújságon keresztül a szülők is értesülnek a bajnokság eredményeiről, állásáról, a nyertesekről.

Visszacsatolás: A bajnokságok hatásának vizsgálata objektív tényezőkkel, szempontokkal is mérhető, ám ennél sokkal fontosabb az a szubjektív vélemény, melyet a gyermekekkel foglalkozó óvónők fogalmaznak meg az eredményekkel kapcsolatban. A bajnokság évről évre történő megrendezését követve a csoportot végigkísérő óvónők értékelik azt a személyes (vagy csapatbeli) fejlődést, amelyet a bajnokságok kiváltottak a gyermekekből vagy azok csapatba szerveződő és évenként kitartó közösségéből.

Fenntarthatóság: A bajnokságok megszervezésének humán erőforrás igénye van, a költsége alacsony, melyet pályázati, önkormányzati támogatásokból, vagy szülői hozzájárulásból tudjuk fedezni, ugyanakkor az egyszerű költségmentes megoldásra is lehetőség adódik

Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra - TÚRA

Cél: A legegyszerűbb sport, mozgáslehetőség a túra népszerűsítése a gyermekek körében, ezzel állóképességük fejlesztése; természetszeretetre, környezettudatos magatartásra nevelés, hiszen a túra a szabadban, a természetben, a jó levegőn űzhető

Tevékenység leírása: Az a természetjáró sportrendezvény, ahol a résztvevőknek túravezető segítségével meghatározott útvonalon, meghatározott időn belül kell gyalogolniuk.

Módszer, eszközök: Fontos, hogy a gyermekek ismerjék a túrázás alapvető szabályait, a megfelelő öltözködési szabályokat, a folyamatos folyadékpótlást. Az óvó nénik és a túravezető tájékoztatják őket arról, hogy a lehető legkevesebb súly legyen a hátizsájukban, azt megfelelően rögzítve tegyék a hátukra, hogy súlyeltolódás egyik irányba se történjen, így a gerinc arányosan legyen terhelve. Felkészülnek az élősködők, ezen belül is a szúnyog- és kullancsveszélyre, és az erős napsugárzás elleni védelemre.

Eredmény: A túrázással a gyermekek állóképessége javul, fejlődik. A szervezet fáradással szembeni ellenálló képességét a hosszan tartó mozgásbeli (sportbeli) erőkifejtésnél állóképességnek nevezzük. A túrával egy hosszabban történő, folyamatos és magas intenzitású mozgástevékenység történik, így az állóképességük fejlődik.

A vázizom születéskor közel homogén formában lassú izomrostokból, izomelemekből áll, és az első két-három életévben következik be ennek végleges differenciálódása. Szakemberek szerint a fizikai aktivitás, a kisgyermek differenciált mozgáscselekvései befolyásolják a rostok differenciálódását, az adott esetben a mozgásprogramtól függően a gyors rostok javára, ezért lényeges a korai, óvodáskori fizikai foglalkoztatás, hiszen nagyobb számban fejleszti ki a gyors

rostokat. A túrázás kitartással, koncentrációval és önfegyelmel is együtt jár, amely fejleszti a jelfelvételi és jelfeldolgozási képességeket (pl. reakció-idő), melyek végül a pubertáskor előtt elérik a végső értékeiket. Nem elhanyagolandó szempont, hogy a túra alatt ismereteket szereznek a körülöttük lévő környezetből, társaikkal beszélgetnek.

Belső kommunikáció: A túrákat a túravezető által meghatározott időpontokban és alkalommal (időjárás, aktuális természeti, környezeti esemény) szervezzük meg, melyről az óvodavezető értesíti az óvodapedagógusokat.

Külső kommunikáció: Az óvónők feladata a gyermekek és a szülők értesítése. A túrákról készített képes beszámolókról a faliújságban, a helyi újságban vagy az óvoda honlapján olvashatnak a szülők, az érdeklődők.

Visszacsatolás: a túrákról szóló tapasztalatokat az évfázón bemutatott éves tevékenységek bemutatásakor értékelni, véleményezni, megosztani szándékozzuk, és óvónői, gyermeki vagy szülői javaslatra ezeket tovább fejlesztjük, illetve új ötleteket, útvonal-terveket is javaslatra bocsátunk

Fenntarthatóság: a túra egyszerűségénél fogva bármikor megismételhető, valamint az új javaslatokkal tovább bővíthető, vagy egyszerűen csak megismételhető. Motiváció és humán erőforrás szükséges a fenntartáshoz.

Program megnevezése: Stressz kezelő, lelki egészség megőrzésére irányuló, egészségfejlesztési program - KLUB (JÁTSZÓHÁZ FOGLALKOZÁSOK)

Cél: Játszóházi foglalkozások keretében a közösségfejlesztés módszerével történő lelki egészségvédelem, mely mindemellett az egyéni fejlesztésre is hatással van

Tevékenység leírása: 10 alkalommal és közel 2 órahossza időtartamban megtartott tematikus programsorozat az óvodások számára

Módszer, eszközök: A játék a gyermeki tevékenység egyik legalapvetőbb megnyilvánulási formája, amely a fejlődő gyermek életében semmi mással nem pótolható, és amely esetében az első 5-6 év nagyon fontos időszak, hiszen a játék alapvető emberi tevékenység.

A fejlődéslélektan pszichológiai tanaiban a játék a gyermek alaptevékenysége, elsődleges cselekvés formája. A játék maga tét nélküli, gyakorlati (azonnali) haszna nincs, örömet szerez, spontán (Susanna Millar), valamint nem kényszerű, hanem felszabadult cselekvés, mely pozitív értékekkel kapcsolódik. A játékban benne van egy kis motorikus nyugtalanság, benne kifejeződhetnek vágyak, tevékenységvágyak, de kifejeződhet benne egy elfogadott vagy el nem fogadott, egy utánczott szerep, helyzet, kellemes vagy kellemetlen élmény (szülők veszekedése, agresszió), célja elsődlegesen az örömszerzés, az önállóságra törekvés.

A játszóházi foglalkozások során a gyermekek kötött és kötetlen programokon vesznek részt. A kötött (irányított) foglalkozás során is érvényesül a játék egyik alapvető tulajdonsága, az utánczás. Az utánczás a gyermek számára egy felfogható újjá a különböző szintű ismétlése, gyakorlása, mely a fejlődés elején ösztönös, majd folyamatosan tanult és alkalmazott módszer. Az óvodáskorú gyermek nem törekszik az átvett minta teljes követésére, hanem csak a saját maga számára kellemes, szórakoztató, örömet szerző cselekvéssorozatokat használja, vagy módosítva használja. A kötött foglalkozásokat szabályok övezik, és a gyermek a szabályokat játékos

keretek között addig ismétlik, míg azok teljesen beépülnek a személyiségbe, ezért van szükség arra, hogy irányított foglalkozások is legyenek, mert a hátrányos helyzetből, marginalizált szociológiai háttérből, ingerszegény környezetből érkező gyermekek is szembesüljenek felnőtt szabályokkal, azon mintákat vegyék át, hiszen a kisgyermek az utánczott személyhez akar

hasonló lenni. Fontos a foglalkozásvezető személyisége, mert elsősorban azok adnak beépülő pozitív mintákat, akikhez érzelmi viszonyulások kötődnek.

Eredmény: legfőbb mutató, hogy hátrányos helyzetű gyermekek is részt tudnak venni olyan játszóházi foglalkozásokon, melyek óvodán kívüli részvétele költséges, a családok többségénél nehezen vagy egyáltalán nem megfizethető program; a játszóházban zajló események élményszerzők, inger gazdagok, közösségfejlesztők és személyiségfejlesztők.

Belső kommunikáció: a játszóházban történő részvételről, annak időpontjáról és óvodai szinten történő beosztásáról az óvodavezetőnk gondoskodik, aki értesíti az óvónőket az időpontokról, feladatokról

Külső kommunikáció: a szülők és a gyermekek az óvónőkön keresztül értesülnek a programról, lehetőségről (itt nagyon fontos a hátrányos helyzetben lévő szülőkkel való kiemelt kapcsolattartás)

Visszacsatolás: a szülői értekezletek, a Szülői Munkaközösségi találkozók alatt a tervezett program véleményezésre, módosításra is kerülhet, valamint a megvalósítást követően értékelésre. Javaslatokra van lehetőség a folytatásra, a következő alkalom témájára stb.

Fenntarthatóság: a játszóházi foglalkozások költségigényesek, ezért pályázati forrásokkal, fenntartói támogatásokkal, szponzorációval, forrásszerzéssel tudjuk ezeket a programokat megrendezni, és nagy szerepet kapnak a szülők, akik szintén támogatni tudják a foglalkozásonvaló részvételt gyermekük vagy a közösség számára

Program megnevezése: Az egészséges táplálkozás, illetve energiaegyensúly (táplálkozás és testmozgás egyensúlya) megtartása, és/vagy visszaállítása érdekében kidolgozott program - FŐZŐNAP

Cél: 5 alkalommal főzőnap megrendezése, annak érdekében, hogy az óvodásaink megismerjék az egészséges táplálkozás alapvető, és számukra is érthető tényeit. Az óvodásoknak jártasság szinten szükséges elsajátítani ezt a tudást, annak érdekében, hogy a későbbi, felnőttkori megfelelő táplálkozással elkerüljék a kor népegészségügyi betegségeit, az elhízást és a daganatos betegségek kialakulását. Tehát a cél elsősorban az, hogy az óvodások megismerjék, milyen egészséges és egészségtelen ételekkel találkozhatnak mindennapjaik során.

Tevékenység leírása: A főzőnapok tematikusan felépítettek, és a csoportos munkára épülő alkalom-sorozatok. A foglalkozások során olyan módon történik az ismeretátadás, hogy eközben a csoporttagok egymástól is tanulhatnak, valamint az új információkat a gyakorlatban kipróbálhatják és önmagukra is vonatkoztathatják. Minden egyes foglalkozásnak meghatározott forgatókönyve van. Ezt a csoportvezető a csoport igényének megfelelően megváltoztathatja, viszont minden alkalomra készülnie kell feladatokkal, és a feladatok gyakorlati lebonyolításához szükséges eszközöket előre el kell készítenie.

Módszer, eszközök: Játékos elméleti ismertetés után a gyakorlatban is megismerhetik a gyermekek az egészséges ételeket, melyekből szendvicseket, salátákat tudnak készíteni, és természetesen megkóstolni, elfogyasztani.

Eredmény: a gyermekek megismerik az egészséges ételeket, azok elkészítési módjait, és azok íz világát. Saját maguk is képessé válnak egyszerűbb egészséges ételek elkészítésére, tapasztalatokat szereznek a főzésben és konyhatechnikákban és abban, hogy mely ételek, élelmiszerek kevésbé vagy egyáltalán nem egészségesek, és melyek igen.

Belső kommunikáció: a főzőnapon történő részvételről, annak időpontjáról és óvodai szinten történő beosztásáról az óvodavezetőnk gondoskodik, aki értesíti az óvónőket az időpontokról, feladatokról

Külső kommunikáció: a főzőnapokról készült fényképek, beszámolók az iskola falújságjára és honlapjára is felkerülnek

Visszacsatolás: az óvodai foglalkozások keretében az óvodai zöldség- és gyümölcsnapokon az óvónők felelevenítik a főzőnapok tapasztalatait, és a gyermekek is mesélhetnek róla, és össze is köthetik a két eseményt, ezzel felszínre kerül, hogy milyen mélységű és hatékonyságú élményt nyújtottak a főzőnapok

Fenntarthatóság: a főzőnapok programjait önkormányzat, szülő segítségével is meg tudjuk valósítani az óvodában, a családok által behozott, megvásárolt, vagy kertben termelt zöldségek, gyümölcsök begyűjtésével, helyi boltok felajánlásával. Fontos, hogy olyan szakember vezesse ezeket a programokat, akinek megfelelő ismeretei vannak az egészséges táplálkozásról (lehet óvónő, védőnő, háziorvos, dietetikus stb.).

Program megnevezése: Stressz kezelő, lelki egészség megőrzésére irányuló, egészségfejlesztési program - ELŐADÁS SZÜLŐKNEK AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉSRŐL

Cél: hatással lenni a családok egészségi szokásaira, az egészségkultúráltságra, hiszen a gyermekek számára elsődleges modellt nyújtók a szülők, ezért fontos a szülők tájékoztatása pszichológus, dietetikus és gyermekorvos előadásában annak érdekében, hogy nagyobb rálátásuk legyen az egészséges életmódra és javaslatokat, tanácsokat kapjanak a témával kapcsolatban

Tevékenység leírása: Az előadás olyan monologikus szóbeli közlési módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére szolgál. Az előadások terjedelme várhatóan összesen 2 óra, a hallgatóság előzetes tapasztalatainak függvényében. Három szakember három témakörre fókuszálva, ugyanakkor egymással összefüggésben, és egymásra utalással tartják meg előadásukat.

A pszichológus "a lelki egészségről a kisgyermekkorban" témában tart előadást, melyben a fejlődéslélektan elvei szerint hétköznapi nyelven ismerteti azokat a kardinális feladatokat,

vagy egyszerűen csak megengedést a kibontakozáshoz, amely a szülőkre hárul. A dietetikus szakember az egészséges táplálkozással kapcsolatban tartja meg előadását, melyben felhívja a figyelmet arra, hogy nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek; arra hogy mennyire fontos a változatosság, vagyis minél többféle ételt fogyasztunk, annál nagyobb az esélye annak, hogy szervezetünket minden szükséges tápanyaggal ellátjuk. Felhívja a figyelmet a zsiradékok bevitelének mennyiségére, azok minőségére, és kiválthatóságuk lehetséges változataira. Figyelmeztet arra, hogy a gyermekek körében kedvelt édességek, desszertek,

rágcsálnivalók fogyasztásának csökkentése az elhízás és ezzel összefüggésében a felnőttkori szívbetegségek kialakulásának csökkentése érdekében kiemelt terület. A magyar sajátosságként is jellemezhető túlzott só fogyasztás mérséklését a túlzott fogyasztás következményeként létrejövő egészségkárosodások bemutatásával szemlélteti. Az előadásban elhangzanak, a teljes értékű gabonafélék, a zöldség és gyümölcsök, a tej- és tejtermékek, a sovány húsok, a halak és a tojás napi szintű fogyasztásának szükségessége. Az óvodáskorban már jelentkező cukros

üdítőitalok helyett ivóvíz fogyasztása, az erre való rászoktatás is mind a szülő alapvető feladata és kötelessége saját gyermeke egészsége érdekében. A tanácsok között elhangzanak a mindennapi életbe könnyen beilleszthető és rutinná rögzíthető tevékenységek, pl. az, hogy a kiegyensúlyozott táplálkozás a vásárlással kezdődik (Vásároljunk tudatosan!), törekedjünk az ideális étkezési körülmények megteremtésére (Közös családi ebédek, vacsorák), a helyes étkezési ritmus kialakítása, és az egyik alapvető nevelési elv, hogy étellel vagy annak megvonásával soha ne kerüljön jutalmazásra vagy büntetésre a gyermek. A gyermekorvos a gyermeki szervezet megfelelően történő fejlődését mutatja be nemcsak anatómiai, hanem egészségtani szempontból is, azaz felhívja a figyelmet az egészségtelen életmód következményeire, és annak a népbetegségek elleni küzdelemben való fontosságára, mert mindenki egyéni egészségére - a genetikán és a külső környezeti hatásokon túl – elsősorban a családból hozott és fenntartott életmód és annak mintája van hatással.

Módszer, eszközök: az előadásokat a témában jártas szakemberek, hiteles szakértők közvetítik, ezért az általuk átadott információ hatással van a szülőkre. Az előadók saját tapasztalataikat megosztva valóságghúvé teszik az elméleti közlést, és lehetőséget biztosítanak a szülőknél a kérdésekre.

Eredmény: a szülők ismereteinek bővítésével az előforduló egészségtelen magatartásformák megváltoztatására való motiváció felélesztése, mely a gyermekeikre is jelentős pozitív irányba történő befolyásoló hatással bír

Belső kommunikáció: az óvodapedagógusok is részt vehetnek az előadásokon, ahol kapcsolatba kerülnek a szülőkkel, és más szemszögből - pl. a feltett kérdések során – is átlátják a családi helyzetet. Az előadások vázlata az óvodai intézményében megtalálható, és a későbbiekben is felhasználható

Külső kommunikáció: a faliújságon és a honlapon kihelyezett felhívásra, valamint a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a háziorvos, védőnő javaslatára jelentkezhetnek a szülők az előadásokra

Visszacsatolás: az óvónők napi munkájuk során követni képesek azon gyermekek magatartását, akiknek szülei az előadásokon részt vettek, és a szülői értekezleten megerősíteni, megismételni javasolt az előadásban elhangzottakat; ezen a fórumon a szülők is kifejtethetik saját véleményüket és ismertethetik az egészség érdekében tett lépéseiket, valamint javaslatot tehetnek arra, hogy milyen egészség témájú előadásokat hallgatnának meg szívesen a későbbiekben

Fenntarthatóság: az előadások megtartására térítésmentesen, munkájából fakadóan felkérhető a védőnő, a gyermekorvos, a fogorvos, a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveinél dolgozó egészségfejlesztő, a fenntarthatóság ezzel válik biztosítottá

**Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra –
SPORTFOGLALKOZÁSOK (ÚSZÁS, TORNA)**

Cél: a napi tornafoglalkozásokon túl további sportfoglalkozások elindítása, melyek fejlesztik a gyermekeket (úszás és gyermektorna)

Tevékenység leírása: Sportedző vezetésével megtartott foglalkozások

Módszer, eszközök: kiscsoportos formában történik; mindkét foglalkozás módszerei eltérőek, a cél itt nemcsak az állóképesség, hanem ezen felül további kondicionális képességek és koordinációs képességek, valamint a hajlékonyság fejlesztése.

A kisgyermekkorú állóképesség-fejlesztő edzések hatására a szívben található koszorúerek kitágulnak, hálózatuk bővebb lesz, és ez a kardiovaszkuláris megbetegedések megelőzésében játszik a későbbiekben jelentős szerepet. Az úszás és a torna során is fejlesztjük a gyorsaságukat, amely jelentős hatással van a reakcióidőre, a koncentrációra és koordinációs készségekre. Az erőnléti gyakorlatok során mindkét sportágban az erősebb csontok érdekében

(az izommunka közben az izom több tapadási ponton keresztül húzza a csontot, így a csontszövet az ingerek hatására sűrűsödni, erősödni fog). Ez az óvodáskorban a leghatékonyabb, hiszen ez a hatás a rövid ideig, a csontosodás befejeződéséig (8 éves kor) működik.

A torna fejleszti a koordinációs készségeket, ezen belül is az egyensúlyozó képességet, az alapmozgásokon (járás, futás, ugrás, mászás) túli finomabb mozgástechnikák (hajlás, döntés) koordinálásnak képességét, a szerialitást, azaz a mozdulatok egymásutániségének, sorrendjének a megjegyzését és pontos visszaadását. Az úszás ezen felül az idő-, a tempó- és a ritmusérzéklet is fejleszti.

Eredmény: A fentiek alapján az óvodáskori, szakember által vezetett sportfoglalkozások életre szóló hatással vannak a gyermekek testi, fizikai fejlődésére; erősebbek edzettebbek lesznek, hosszabb élettartamuk várható és természetesen jobb életminőségben.

Belső kommunikáció: a sportfoglalkozásokon való személyes részvételre az óvónők, a gyógypedagógus, a házi orvos, a védőnő és szülők is tehetnek javaslatot, és fokozottan figyelembe vesszük a hátrányos helyzetű gyermekek táborba jutásának biztosítását

Külső kommunikáció: a honlapunkon, faliújságon beszámolót készítünk a programról

Visszacsatolás: a gyermekek rajzolnak a történekről, a szülői értekezleteken a szülőktől kérünk tájékoztatást, hogy a gyermekek miről meséltek, mi maradt meg bennük, illetve felhívjuk figyelmüket egyes elsajátított magatartások (egészségtudatos magatartások) további gyakorlására, rögzítésére

Fenntarthatóság: a sportfoglalkozások folytatásához a szülők segítségére is szükségünk van, főként akkor, ha a gyermeknek megtetszett az adott sportág, vagy akár csak maga a rendszeres mozgás, és szeretne tovább járni. Ennek megvalósulására önkormányzati, pályázati forrásokat kívánunk igénybe venni, és a szülők hozzájárulását kérni.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt testesíti meg, hogy minden embert származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi, lelki sérülésére, fogyatkozására tekintet nélkül ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában. Az esélyegyenlőség magában foglalja a másság elfogadását, azaz egy olyan másik személynek egyenlő társként történő elfogadását, aki a mindennapi életben, átlagos jellemzőkkel mérve, eltérő személyiség, és akit eltérése miatt a közösségből való kirekesztés veszélye fenyeget. Az elfogadás mércéjét az mutatja, hogy valaki mennyire hajlandó a saját értékelése alapján például

egy sérültet, fogyatékos, szociálisan hátrányos helyzetű, kultúrában elmaradott személyt társadalmilag egyenértékű emberként elismerni. Ezt a szemléletet a kisgyermekoktatásában, nevelésében képviselni, és megismertetni szükséges.

Az esélyegyenlőségi célcsoport bevonását a tervezésbe feladat alatt munkánk során a szülők bevonása jelenti. Ezen belül megemlíjtük, hogy a szülői értekezletek során ismertetett egészségnevelési céljainkat megosztottuk és megvitattuk nemcsak az édesanyákkal, hanem a jelen lévő édesapákkal is, közülük azokkal is, akik fogyatékos gyermeket nevelnek, és azokkal is, akik roma származásúak, ezzel megvalósult a családbarát, a nemek közötti, a fogyatékos gyermeket nevelők és a roma hovatartozásúakkal szembeni anti-diszkrimináció.

Környezetvédelmi szempontok érvényesítése

A gyermekek különösen érzékenyek és jobban ki vannak téve a tiszta ivóvíz, a higiéné és a csatornázás hiányának, a beltéri és a külső téri levegőszennyezettségnek és számos kémiai és fizikai tényezőnek. A környezetünk védelmét, megóvását, a környezeti nevelést folyamatosan érvényesítjük nevelői munkánk során, ezért fokozottan ügyelünk arra, hogy a beszerzendő eszközök, vagy azok csomagolása újrahasznosítható legyen, megismertetjük a gyermekekkel, hogy mit is jelent az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés. A szolgáltatások beszerzésénél szempont, hogy a szolgáltatásuk biztosítása során környezettudatos magatartást tanúsítsanak.

Felhasznált dokumentumok

- Négy Évszak Óvoda Kertvárosi tagóvodájának Mozgásfejlesztő pedagógiai programja- Mátészalka 2015. szeptember 01.
- Szent Imre Katolikus Óvoda Pedagógiai programja
- Az óvodai tehetségnevelés specialitásai- Nagy Jenőné-
- Dr. Balogh László Komplex tehetségfejlesztő programok- Didakt KiadóDebrecen, 2012

Záradék:

A Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programjának elfogadása és jóváhagyása:

Az óvodai intézmény egység Pedagógiai programját a Szülői szervezet óvodai vezetősége 2020. március 31. napján tartott ülésén megtárgyalta, véleményezte.

Kelt: Mátészalka, 2020. március 31.

.....
Szalainé Fejér Gabriella
szülői szervezet vezetője

Az óvodai intézményegység Pedagógiai programját az óvoda nevelőtestülete 2020. március 31. napján tartott ülésén megtárgyalta, véleményezte és elfogadta.

Kelt: Mátészalka, 2020. március 31.

.....
Tárkányiné Budai Éva óvodavezető

Az többcélú intézmény Pedagógiai programját a fenntartó 2020.
jóváhagyta.

Kelt: Debrecen, 2020.....

.....
Palánki Ferenc megyéspüspök